

Filimon Alexandra Florentina

ANALIZA TEXTULUI DE TIP ARGUMENTATIV

EDITURA BALNEARA
2011

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

FILIMON, ALEXANDRA FLORENTINA

Analiza textului de tip argumentativ / Filimon Alexandra Florentina. -
București : Editura Balneară, 2011

ISBN 978-606-92826-6-3

821.135.1.09

Constantin
Munteanu

Digitally signed by
Constantin
Munteanu
Date: 2020.04.05
15:22:25 +03'00'

ISBN 978-606-92826-6-3

ANALIZA TEXTULUI DE TIP ARGUMENTATIV

CUPRINS**CAPITOLUL 1**

1.1 Argument\ Justificarea lucrării	P. 6
1.2 Probleme ale textului\ discursului de tip argumentativ	P. 7
1.3 Noțiuni teoretice	P. 7

CAPITOLUL 2

2.1 Argumentarea în manualele școlare	P.11
2.2 Argumentarea în programele școlare	P.12
2.3 Evaluarea argumentării	P.14
2.4 Greșeli frecvente în realizarea textelor de tip argumentativ	P.14

CAPITOLUL 3**Argumentarea în practica școlară**

3.1 Textul de tip argumentativ avut în vedere în școală	P.16
3.2 Textul argumentativ și metodele activ-participative	P.19
3.3 Argumentarea ca modalitate de abordare a textului literar	P.19
3.4 Argumentarea și jocul de rol	P.19
3.5 Argumentarea și dramatizarea	P.20
3.6 Argumentarea și explorarea unei teme	P.20
3.7 Argumentarea și dezbateră	P.20
3.8 Argumentarea și studiul de caz	P.22

CAPITOLUL 4**Proiect de cercetare**

4.1 Rezumatul proiectului de cercetare	P.23
4.2 Motivarea cercetării; tema și scopurile proiectului	P.23
4.3 Metode, proceduri folosite; etape	P.24
4.4 Lista rezultatelor obținute	P.32
4.5 Concluzii proiect de cercetare	P.34

CAPITOLUL 5

Concluzii finale	P.36
-------------------------	------

ANEXE	P.37
--------------	------

BIBLOGRAFIE	P.93
--------------------	------

CAPITOLUL 1

1.1 ARGUMENT\ JUSTIFICAREA LUCRĂRII

Unul dintre obiectivele importante ale sistemului de învățământ este acela de a pregăti individul pentru viață, pentru cerințele situate dincolo de școală. Astăzi, la toate nivelurile și într-o mulțime de moduri, comunicarea și interacțiunea sunt prezente în experiența cotidiană a fiecăruia.

Cerința primordială a educației actuale este de a asigura o metodologie diversificată bazată pe îmbinarea activităților de învățare și de muncă independentă, cu activitățile de cooperare și de învățare în grup. Activitatea educativă depinde în mare măsură de atitudinea educatorilor, de modul în care aceștia înțeleg să-și modernizeze demersul, de strategiile didactice, care permit trecerea de la designul instrucțional la planul acțional; metodele interactive sunt instrumente eficiente pe care profesorii, diriginții și învățătorii le pot utiliza pentru a face intervenția educativă mai atractivă, pentru a-i ajuta pe elevi să emită judecăți de valoare pertinente, argumentate, să-și dezvolte gândirea critică, să interrelaționeze, să se dezvolte personal.

Evoluțiile de cunoaștere și din viața societăților au dus în deceniile recente la schimbarea profundă a imaginii asupra omului. Nici conceptul omului ca ființă rațională (derivat din tradiția platoniciană), nici cel al omului ca ființă capabilă de muncă (alimentat de viziunile industrialismului), nici ideea omului ca ființă reflexivă (susținută de fenomenologie) nu au mai rezistat. Ele s-au dovedit limitative, iar un nou concept al omului se configurează deja. Astăzi, în orice caz, un concept al omului ce ignoră dimensiunea comunicării nu mai face față în confruntarea cu noile experiențe de cunoaștere și de viață.¹

Problematica argumentării nu este doar extrem de complexă, ci și de mare actualitate. În contextul vieții contemporane în care predomină paradigma informațional- comunicatională, analiza actelor argumentative este necesară. Logica, retorica, teoria comunicării, psihologia, morala, pragmatica, teoria discursului, lingvistica enunțării sunt doar câteva dintre discipline sau orientări actuale în științele limbajului care fac din argumentare obiect de cercetare.

Proiectul de cercetare se justifică prin faptul că vine în sprijinul tuturor cadrelor didactice care doresc să-și perfecționeze activitatea didactică prin organizarea unor activități care să-i pregătească pe elevi să-și îmbunătățească discursul de tip argumentativ pentru a face față cerințelor mereu diferite ale unei societăți în continuă schimbare în care a-ți susține propriul punct de vedere este un drept democratic.

Argumentarea este importantă atât în discursul oral, cât și în cel scris. Elevul trebuie să aibă în vedere că orice text are două componente: componenta informativă și componenta persuasivă. Prin cea din urmă, elevul își asumă rolul aceluia care descrie, explică, demonstrează, convinge și influențează opinii și acțiuni. Astfel, capacitatea de argumentare este vitală, pentru că orice text, fie că povestește întâmplări, fie că descrie obiecte sau explică fenomene are o componentă argumentativă. În viața cotidiană, argumentarea este la fel de utilă, ajutând elevul să se descurce în societate. De exemplu, el poate argumenta de ce acțiunile lui au fost adecvate unei anumite situații, de ce trebuie să meargă într-un anumit loc sau să vadă un anumit spectacol, de ce a luat o notă mai puțin bună, de ce îi trebuie un anumit produs, de ce e necesar să citească o anumită publicație etc.

¹ Marga, A., *Argumentarea*, Cluj- Napoca, Editura Fundației Studiilor Europene, 2006, p.25

1.2 PROBLEME ALE TEXTULUI\ DISCURSULUI DE TIP ARGUMENTATIV

Confrunțați cu apropierea examenului de bacalaureat, elevii intra deseori în panică, având numeroase nelămuriri precum:

- Este absolut necesar să folosim anumiți conectori logici în redactarea unui discurs argumentativ? De ce?
- De ce nu avem dreptul să ne exprimăm opinia fără a fi constrânși de anumite reguli?
- La ce ne folosește eseul argumentativ la bacalaureat?
- Cum ne dăm seama dacă am elaborat un eseu argumentativ corect?

Este necesar să folosim anumiți conectori logici în redactarea unui discurs argumentativ pentru înălțuirea corectă a ideilor și a argumentelor. De altfel, numărul acestor conectori logici este foarte mare, ceea ce înseamnă că oricine elaborează un discurs de tip argumentativ are libertatea de a opta. Elaborarea unui discurs argumentativ nu înseamnă limitarea libertății de exprimare. Regulile de alcătuire a discursului argumentativ sunt, de fapt, regulile exprimării corecte. Eseul argumentativ nu se folosește doar la bacalaureat. Acest tip de compunere face parte dintr-o serie de exerciții prin care este evaluată posibilitatea noastră de a ne comunica ideile într-un anumit mod.

În cazul cadrelor didactice apar alte nelămuriri:

Ce trebuie să-l învețe pe elev profesorul de română? Să raționeze corect, să construiască argumente și să le înălțuie convingător sau trebuie să-l învețe cum să construiască un discurs argumentativ? În ce măsură argumentarea poate fi despărțită de discursul argumentativ care o articulează? Ce fel de competențe ar trebui să dezvolte disciplina limba și literatura română? Competențe de argumentare (construcție și organizare logică) sau competențe de discurs argumentativ (construcție discursivă de tip lingvistic)?

O altă confuzie prezentă în practica școlară este legată de structura discursului argumentativ, adesea confundată cu structura unui discurs demonstrativ. Confuzia între demonstrație și argumentare generează adesea ideea greșită, conform căreia discursul argumentativ trebuie obligatoriu să construiască un demers deductiv, prin care concluzia să demonstreze cu necesitate teza, ignorând faptul că un discurs argumentativ poate fi construit și inductiv.

O altă problemă este că mulți dintre profesorii de limba și literatura română nu au o pregătire corespunzătoare în problema argumentării și cei mai mulți lucrează la clasă "după ureche". Pentru clasele de gimnaziu sau liceu, discutarea și producerea unui text argumentativ nu sunt încercări ușoare, de aceea, de cele mai multe ori, profesorii le expediază către finalul unei ore sau studiului unui text.

O altă dilemă o reprezintă inconsecvența terminologică și, uneori, chiar conceptuală atunci când se folosesc termeni precum: text\ discurs\ eseu; tehnici\ strategii argumentative; teză\ ipoteză\ premisă, acest lucru generând derută și confuzie atât profesorului, cât și elevului.

1.3 NOȚIUNI TEORETICE

A încerca să definești argumentarea se dovedește a fi un demers complicat, dificultatea demersului constând tocmai în faptul că domeniul pe care îl circumscrie poate fi abordat din mai multe perspective. Argumentarea poate fi privită dinspre teoria comunicării (căci orice argumentare este un act de comunicare), dinspre psihologie (orice argumentare e de fapt o intervenție socială\ individuală), dinspre praxiologie (orice argumentare e o acțiune eficientă de convingere a unui destinatar), dinspre teoriile eticii (căci orice argumentare produce efecte asupra individului sau grupului care pot sta sub semnul binelui sau răului) și, nu în ultimul rând, argumentarea poate fi privită din perspectiva logicii (orice argumentare este o organizare logică de raționamente) și a retoricii (orice argumentare e o construcție discursivă, cu caracteristici pragmatice).

Dicționarul de științe ale limbii precizează că domeniul argumentării\ argumentației se găsește la intersecția logicii cu retorica și lingvistica și că argumentarea e definită fie ca strategie logică, fie ca o activitate verbală servind la justificarea sau respingerea unei opinii, deci ca o construcție lingvistică cu însușiri discursive specifice. Argumentarea este deci o construcție rațională, o construcție textuală și o construcție discursivă, aparținând deopotrivă logicii, lingvisticii și retoricii.

*Să argumentezi (...) înseamnă să plasezi idei și cunoștințe într-un raport de interacțiune logică și de succesiune adecvată, astfel încât să conducă la acceptarea sau la respingerea anumitor aserțiuni. Este una dintre cele mai complexe activități ale omului ca ființă vorbitoare. (...) Cu toții dorim să fim în stare să dăm glas cu precizie gândului și emoțiilor noastre.*²

Argumentarea din perspectivă comunicativă reprezintă un macroact de comunicare produs de un vorbitor cu scopul de a convinge un auditoriu (receptor) de validitatea unei teze proprii sau a altcuiva. Din acest punct de vedere, argumentarea poate fi sinonimă cu demonstrația, pentru că se urmărește convingerea altuia, diferența fiind că în cazul demonstrației, adevărul este de natură cognitivă, iar argumentarea se leagă de forța persuasivă a discursului.

Caracteristici ale argumentării:

- argumentarea este deschisă (putem adăuga noi argumente la altele deja invocate);
- este contextualizată (ancorată într-un loc, spațiu, moment);
- este legată de dimensiunea pragmatică;
- are caracter practic;
- prezintă o perspectivă asupra lucrurilor, un punct de vedere;
- presupune o ordine a etapelor aleatorii, determinate de variabile;
- este deschisă interferențelor de diferite tipuri;
- este subiectivă și intersubiectivă.

Un text de tip argumentativ vizează adeziunea la anumite idei, conținând relații de valorizare, opoziție (argumentarea vs contraargumentarea) sau motivare față de alte puncte de vedere sau valori.

Pentru construirea unei argumentări există un tipar general: se face planul pentru atingerea scopului vizat, se utilizează indici retorici cu funcție emfatică. Argumentele propuse pot fi de tipul fapte, exemple, argumente de autoritate.

Componentele argumentării sunt: tema\teza , tehnicile de argumentare, finalitatea argumentării. Alegerea argumentelor reprezintă cea mai importantă etapă, relevant fiind în ce gen discursiv se situează argumentarea, relația dintre protagoniști sau relația lor cu ceilalți.

Discursul argumentativ poate lua mai multe forme: cea a dialogului (cu interlocutor prezent sau imaginar), a polilogului (dezbateri colectivă), a monologului oratoric. Fiecare dintre acestea se diferențiază în funcție de situația de comunicare: loc, moment, roluri argumentative (argumentare\ contraargumentare) etc., deci în funcție de niște parametri pragmatici. Discursul trebuie adaptat, "adecvat" interlocutorului, dacă se vrea ca argumentarea să fie convingătoare, eficientă; argumentul trebuie să îndeplinească un rol dublu: *să susțină fondul afectiv (certitudinea subiectului în asumarea sa) și semnificația cognitivă a obiectului gândit.*³

Argumentul e avansat totdeauna cuiva care, primindu-l, aderă sau nu la teza susținută; corectitudinea nu impune neapărat teza, o argumentare poate fi impecabilă din punct de vedere logic și să nu convingă interlocutorul; dimpotrivă, ea poate avea erori de construcție logică și să convingă interlocutorul prin dimensiunea retorică a discursului.

Tehnica argumentativă- de care vorbește programa- constă în potrivirea și combinarea expresivă a argumentelor sub aspectul forței perlocuționare și performanței intelective.

² Vincenzo Lo Cascio, *Gramatica argumentării. Strategii și structuri*, București, Ed. Meteora Press, 2002, p. 32

³ Vincenzo Lo Cascio, *op. cit.*, p.65

În literatura care are în vedere argumentarea există numeroase probleme terminologice. Una dintre acestea este confuzia dintre argumentare și demonstrație.

Argumentarea se situează între demonstrație și explicație. În câmpul acesteia sunt cuprinse și elemente exterioare acestor două domenii. Tendința istorică este de a asocia arta argumentării cu retorica, prin care se învață vorbirea elegantă, elocvența.

Opozițiile dintre argumentare și demonstrație sunt:

- o demonstrație formală este corectă sau incorectă, nu există cale de mijloc, o argumentare nu are niciodată rigoarea constrângătoare a unei bune demonstrații. Dacă o demonstrație este corectă, atunci ea își este suficientă sieși, în schimb validitatea unei argumentări este o problemă de grad, ea este mai mult sau mai puțin puternică și, tocmai din acest motiv, ea nu este niciodată închisă: o putem întări mereu prin acumularea de argumente convergente.
- demonstrația relevă adevărul și falsul, vizând să stabilească o propoziție- argumentarea vizează acțiunea asupra unei opinii, cel mai des, determinarea sau justificarea unei decizii.
- valoarea logică a unei demonstrații este intrinsecă, ea nu-și măsoară eficacitatea prin antrenarea unui asentiment, demonstrația având astfel ceva impersonal și atemporal- argumentarea, din contră, se adresează cuiva cu scopul de a-l convinge (de exemplu, prezentarea de argumente opuse în cazul unui dilemă este condiția unei decizii echitabile, în schimb în matematică nu se pune problema verificării solidității unei demonstrații).
- demonstrația este mecanizabilă, deoarece validitatea sa depinde numai de structura sa formală- în fapt și de drept, argumentarea nu urmărește tragerea concluziei care este logic comandată, după anumite reguli bine stabilite, ci vizează prezentarea rațiunilor care motivează sau care justifică o decizie, respingerea obiecțiilor sau a motivelor care ar putea fi invocate în favoarea unei alte decizii.
- demonstrația forțează convingerea- argumentarea vizează persuasiunea, ea face apel și la altceva decât la intelectul pur, la imbolduri pe care rațiunea "pură" nu le cunoaște.
- raționamentul demonstrativ conduce la o concluzie; raționamentul argumentativ își propune să justifice o decizie.

Argumentarea are în vedere termenii convingere și persuasiune. Convingerea (acțiunea de a convinge) înseamnă a face pe cineva să accepte adevărul unei teze, să adere la o opinie, persuasiunea (acțiunea de a persuadea) semnifică a determina pe cineva să acționeze în sensul dorit de tine în urma argumentării. A convinge este rezultatul unui demers logic, în sensul că rezultă din prezentarea unor probe indubitabile, a persuadea implică tehnici de influențare care vizează dimensiunea emoțională, imaginația, sugestia și pare a avea ca scop adeziunea liberă a interlocutorului.

Argumentarea ca discurs

Această perspectivă situează argumentarea în categoria acțiunilor umane, discutând-o în termeni de strategie, orientare, dinamică, eficiență: *argumentarea face parte din familia acțiunilor umane având drept finalitate convingerea, alături de manipulare, propagandă, seducție și demonstrație; argumentăm pentru a exercita o influență (a convinge, a consola, a împinge la acțiune).*⁴ Argumentarea, în sens strict, este arta de a justifica o opinie, un demers pe care îl facem prin care justificăm o afirmație pe care o facem, încercând să convingem că avem dreptate. Din această perspectivă, un loc central în teoria argumentării, dar și în practicarea ei, îi revine destinatarului. El este cel asupra căruia se îndreaptă finalitatea acțiunii argumentative, cel care suportă influența exercitată de actul argumentativ. Astfel, dimensiunea dialogică este fundamentală în argumentare, interacțiunile dintre locutor și cei cărora li se adresează el, inițial de pe poziții antagoniste, contribuind decisiv la succesul actului argumentativ.

În primul rând, prin argumentare\ argumentație se are în vedere a convinge pe cineva cu privire la *ceva* (poate fi și o autoconvingere). Acest *ceva* se prezintă cel mai des ca opinie, iar propoziția-opinie nu este obligatoriu să fie o propoziție adevărată, nu reprezintă neapărat o

⁴ Daniela Roventă- Frumușani, *Argumentarea. Modele și strategii*, București, Ed. Bic All, 2000, p.12

cunoaștere veritabilă, putând fi vorba despre o atitudine, un act de valorizare, motivarea unei acțiuni, etc.

În al doilea rând, termenul de argumentare trimite la un demers rațional. Pentru ca opinia să aibă șanse de convingere, de a fi acceptată, ea trebuie să se dovedească, să se probeze ca fiind adevărată.

În al treilea rând, asumând adevărul, sau mai degrabă valoarea de adevăr, propoziția-opinie devine propoziție cognitivă. În acest caz, argumentarea și contra-argumentarea se dovedesc a fi, în esență, același lucru: realizarea convingerii raționale cu privire la adevărul, respectiv, falsitatea unei propoziții.

Argumentarea ca text

Argumentarea este un ansamblu de elemente lingvistice- textuale, frastice, discursive- care joacă un rol important în coerența și dinamica actului argumentativ și dau specificul acestui tip de comunicare. Argumentarea este un text care conține avansarea unei teze, urmate de prezentarea unor elemente în favoarea ei, introduse și legate între ele prin conectori argumentativi. Pentru a sluji persuasiunii, toate acestea sunt selectate și dispuse într-o anumită ordine, *textul argumentativ bazându-se pe un ansamblu sintactico-semantic de scheme argumentative.*⁵

⁵ Daniela Roventă- Frumușani, *op. cit.*, p.165

CAPITOLUL 2

2.1 ARGUMENTAREA ÎN MANUALELE ȘCOLARE

Problematica argumentării (tehnici, strategii, tipuri de argumente) și a discursului\ textului argumentativ (mărci lingvistice specifice) apare tratată în manualele școlare în două feluri: explicit și implicit. Explicit, prin conținuturile complexe prevăzute de programă, care trimit clar la textul\ eseul argumentativ, la comentariu și analiză, dezbateri etc, având rubrici distincte, marcate și delimitate chiar de pagina de cuprins a manualului. Rubricile astfel constituite tematic sunt dotate și cu definiții, exemple, explicații, scheme, tabele și exerciții aferente. Tratarea explicită a problematicei argumentării focalizează asupra construcției discursive și asupra mărcilor sale lingvistice specifice, precum verbele evaluative, expresiile predicative, locuțiuni adverbiale predicative, adjective și adverbe calificative, modalizatori, conectori etc.

Există și o tratare implicită a discursului argumentativ de-a lungul fiecărui manual, luat ca întreg. Exersarea competențelor de argumentare și de formulare a discursului argumentativ e prezentă în toate exercițiile și activitățile de învățare care vizează interpretarea textelor literare și nonliterare, prin solicitarea unui punct de vedere\ opinie argumentată despre ideile descoperite în texte. Exercițiul argumentativ este un liant constructiv al manualelor, indiferent dacă el se referă la un text literar, nonliterar, critic sau la un curent\ epocă literară. O analiză asupra tipologiei exercițiilor relevă faptul că la clasele a IX-a și a X-a predomină exercițiile de identificare și producere de discurs argumentativ, în detrimentul celor de comparare a argumentelor, iar la clasa a X-a se remarcă un minus al exercițiilor de evaluare a argumentelor. O notă comună tuturor manualelor o reprezintă accentul pus pe producerea de text argumentativ scris în toate rubricile consacrate tematic argumentării.

Unele manuale afirmă libertatea de structurare a discursului argumentativ, dar nu o exemplifică și nici nu oferă modele posibile de ordonare spre a putea fi comparate. Ordonarea discursului argumentativ, în funcție de complexitatea argumentării, poate genera, din punct de vedere formal, mai multe structuri discursive, întemeiate pe sintaxe mai simple sau mai complexe.

Argumentarea este prezentată în manualele școlare din punctul de vedere al etapelor acesteia, al conectorilor, se au în vedere și caracteristicile. De multe ori lipsesc exemplele concrete, autorii încercând doar a defini argumentarea. De exemplu, în clasa a X-a, în manualul editurii *Sigma*, lecția cu titlul *Textul argumentativ* începe astfel:

Textul argumentativ are un scop persuasiv. Printr-un asemenea text, emițătorul încearcă să convingă receptorul\ receptorii de adevărul unei idei sau al unui fapt. Textul argumentativ are o construcție riguroasă:

- a. o ipoteză -ideea care urmează să fie argumentată;
- b. argumente\ contraargumente și ilustrări\ exemple;
- c. concluzia.

Urmează o listă a conectorilor care marchează construcția textului argumentativ, cu exemple: ordinea ideilor, comparația, contrastul, probabilitatea, certitudinea, concluzia.

În manualul editat de *Corint*, apare ca pretext un fragment din G. Călinescu, *Clasicism, romantism, baroc*, apoi elevii sunt puși să sintetizeze ideile susținute de autor în text și să recunoască argumentele folosite. În schimb, informațiile despre textul de tip argumentativ sunt sumare, precizându-se: funcția- *exprimă un punct de vedere, dezvoltă idei și argumente, furnizează probe care să-l determine pe receptor să-și însușească opinia*; caracteristicile scrierii de tip argumentativ-

deoarece caută să convingă, repetă un cuvânt sau o sintagmă; prezența autorului- autorul intervine în discurs, interpelează lectorul, dialoghează cu acesta, îl implică. Astfel, în acest manual, informațiile teoretice se referă doar la textul- suport.

În manualul de clasa a XI-a, editura *Art*, în lecția *Structuri argumentative* nu mai sunt reluate informații referitoare la textul argumentativ propriu-zis, la structura lui, ci sunt reproduse rolurile argumentării din *Dicționarul de științe ale limbii: asentimentul\ confirmarea\adeziunea, justificarea, corectarea, obiecția, contestarea\ dezacordul, critica\acuzarea\reproșul, concluzia*. Apar apoi enumerate expresiile și cuvintele cu rol argumentativ și câteva exerciții care exersează utilizarea de către elevi a diferitelor structuri argumentative în comunicarea cotidiană. Aceleași informații apar și în manualul pentru clasa a XII-a, realizat de editura *Art*, în cadrul lecției *Argumentare, dezbateri în spațiul public și în spațiul privat, regulile unui dialog\ unei polemici civilizate, ascultarea activă, exprimarea opiniei, discuția, conversația, dezbateri, monologul informativ și argumentativ, prezentarea orală a unor documentări*. Este analizată apoi argumentarea eficientă, care presupune, din partea vorbitorului, trei calități: logică, emoție, caracter. *Logica se referă la abilitatea vorbitorului de a dezbate pe tema dată, făcând apel la realități concrete, la fapte sau la idei; emoția presupune capacitatea vorbitorului de a influența și sensibiliza audiența, implicând-o afectiv; caracterul se referă la aptitudinea vorbitorului de a fi credibil în fața interlocutorului*. Exercițiile propuse vizează completarea unui tabel cu exemple corespunzătoare pentru fiecare calitate a argumentării eficiente.

Se precizează și că eficiența argumentării este influențată și de cadrul în care se desfășoară, de timpul în care se produce, eventual, de relația anterioară dintre vorbitor și colocutori.

O altă caracteristică comună tuturor manualelor o reprezintă inconsecvența terminologică și, uneori, chiar conceptuală atunci când se folosesc termeni precum: text\ discurs\ eseu; tehnici\ strategii argumentative; teză\ ipoteză\ premisă, acest lucru generând derută și confuzie atât profesorului, cât și elevului.

În concluzie, în manualele școlare argumentarea este tratată fie pur teoretic, fie exercițiile de la care se pleacă nu au în vedere realizarea unor texte argumentative care să fie în concordanță cu nivelul de vârstă și preocupările elevilor (de exemplu, în manualul de clasa a X-a, se propune ca exercițiu discutarea de către elevi, cu argumente pro și contra, a opiniei lui Octavian Paler despre *eșecurile nemuritoare*, opinie exprimată în *Eroare și firesc*, în *Polemici cordiale*, Cartea Românească, București, 1983; tot la clasa a X-a se cere elevilor să demonstreze, într-o jumătate de pagină, că există un paralelism sintactic între alineatele unui text aparținând lui Titu Maiorescu sau să explice rolul paralelismului în alcătuirea respectivului fragment de text argumentativ; în manualul pentru clasa a XII-a elevii au ca sarcină de lucru de argumentat că textului reprodus din Urmuz, *Algazy & Grummer*, i se poate atribui îndemnul formulat de Ilarie Voronca: *Cetitor, deparazitează-ți creierul!*).

2.2 ARGUMENTAREA ÎN PROGRAMELE ȘCOLARE

Am ales această temă și pentru faptul că rolul ocupat de argumentare în cadrul programelor școlare pentru liceu este foarte important. Curriculum liceal impune argumentarea ca o competență generală, obligatorie, de sine stătătoare, prezentă la toate nivelurile de clase- argumentarea în scris sau oral a unor opinii în diverse situații de comunicare- alături de cealaltă competență constantă care vizează *utilizarea corectă și adecvată a limbii române*; e, așadar, o competență de rang și importanță egală cu celelalte competențe ce vizează receptarea textului literar.

Argumentarea, respectiv textul de tip argumentativ apar și în programele destinate ciclului inferior al liceului, și în cele destinate ciclului superior. De asemenea, de doi ani de zile, textele de tip argumentativ fac parte din subiectele de bacalaureat, având același număr de puncte cu redactarea

unor răspunsuri care privesc un text la prima vedere sau eseurile structurate. Astfel, există o sută de texte de tip argumentativ, fiecare având 30 de puncte.

O privire comparativă asupra competențelor specifice, care particularizează competența generală a argumentării, la clasele liceale, evidențiază următoarele aspecte: la clasele IX-X (ciclul inferior), competențele specifice vizează identificarea structurilor argumentative, compararea argumentelor și elaborarea unei argumentări. Accentul cade pe receptarea textului argumentativ (înțelegere și interpretare); la clasele XI-XII (ciclul superior), competențele specifice se reduc la două, gradul lor de dificultate sporind; ele vizează deja "utilizarea tehnicilor și strategiilor argumentative" și adecvarea acestor strategii și tehnici la situații de comunicare diverse. Se observă mutarea accentului de pe receptarea discursului argumentativ spre producerea de discurs argumentativ; conținuturile programei trimit spre mai multe tipuri de texte, menite să formeze aceste competențe: comentariu, analiză, dezbateri.

În programa de clasa a IX-a apar următoarele competențe specifice:

3.1 Identificarea structurilor argumentative într-un text dat

3.3 Argumentarea unui punct de vedere privind textele studiate.

În programa de clasa a X-a apar următoarele competențe specifice:

3.1. Identificarea structurilor argumentative în vederea sesizării logicii și a coerenței mesajului

3.2. Compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii

3.3. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate

Pentru ciclul superior al liceului, sunt reluate aceleași competențe sub o formă mai complexă. La clasa a XI-a, respectiv a XII-a:

4.1. Utilizarea tehnicilor și strategiilor argumentative în situații de comunicare diverse (scrise sau orale)

4.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii (clasa a XI-a)

4.1 Adecvarea tehnicilor și strategiilor argumentative la situații de comunicare diverse (scrise sau orale)

4.2 Compararea și evaluarea unor argumente diferite, pentru a formula judecăți proprii (clasa a XII-a)

Se constată că se merge de la simplu la complex în înțelegerea și utilizarea acestui concept: de la simpla identificare a structurilor de tip argumentativ în clasa a IX-a, până la utilizarea de către elev a tehnicilor și strategiilor argumentative, adecvarea lor la situația de comunicare sau compararea argumentelor prezentate de către profesor, critica literară, manual, pentru a putea formula judecăți proprii.

Analiza competențelor și a conținuturilor prezentate în curriculumul liceal permite următoarele concluzii:

- programa vizează cu precădere dimensiunea textuală\ discursivă a argumentării, atât din punctul de vedere al receptării cât și al producerii de discurs argumentativ (clasele IX-X);
- dimensiunea pragmatică a discursului argumentativ e accentuată în clasele XI-XII, vizând, cu precădere, producerea de discurs argumentativ și adecvarea la situații de comunicare diverse;
- în ceea ce privește raportul\ proporția între discursul argumentativ scris față de cel oral, primul este net privilegiat în comparație cu cel de-al doilea (prezent explicit în conținuturi doar prin dezbateri);
- nu există o relaționare explicită între discursul argumentativ și celelalte forme de comunicare orală prezente în programă, respectiv monologul și dialogul (cu toate formele lor);
- la clasa a XII-a, prezența unei competențe specifice de tipul "evaluarea" argumentelor creează confuzie și derută, căci "a evalua" un argument înseamnă a avea, a deține și niște criterii de evaluare; or criteriile de evaluare a unui argument nu țin doar de dimensiunea discursiv-retorică, pragmatică, ci și de construcția logică a raționamentelor; evaluarea privește atât "calitatea raționamentului", prin

urmărire validitatea atât a argumentelor cât și a regulilor generale adoptate, pentru a justifica trecerea la concluzii, teze, opinii propuse, cât și coerența structurii și calitatea comportamentului, condițiile externe, așadar atitudinea, atmosfera etc.

2.3 EVALUAREA ARGUMENTĂRII

La examenele naționale, respectiv bacalaureatul național, subiectele propuse pentru proba scrisă conțin obligatoriu un eseu argumentativ, care a devenit o adevărată "modă"- se poartă la subiectele de tip II și la subiectele de tip III, ba chiar apare și în unele cerințe punctuale de la subiectul de tipul I.

Argumentarea și discursul argumentativ par să oculteze astfel celelalte conținuturi ale programei; surclasează de departe textul descriptiv, narativ, dialogul, monologul (cu toate celelalte forme ale lor), analiza, comentariul, paralela etc., aproape că și conținuturile specifice literaturii/culturii rămân în plan secundar. Există numeroase probleme ridicate de formularea acestor subiecte și implicit de conținutul lor. Apare o inconsecvență terminologică în formularea Subiectului II, respectiv Subiectului III, care vizează argumentarea. La subiectele de tip II se folosește formularea "scrie un text de tip argumentativ"; la subiectele de tip III se folosește formularea "scrie un eseu argumentativ". Care este deosebirea? Eseul nu e tot text? Există o deosebire fundamentală între obiectul celor două cerințe? Sau e doar o problemă de lungime a textului? Dacă privim indicațiile date elevului, nu constatăm vreo deosebire esențială din punctul de vedere al cerințelor. Deci inconsecvența terminologică e prezentă în utilizarea paralelă și inutilă a termenilor: text\eseu\discurs argumentativ. O contradicție terminologică apare și în indicațiile care echivalează tema\ipoteza\teza\punctul de vedere.

Discursul argumentativ e solicitat la Subiectul de tip III prin două formulări standard: *Scrie un eseu argumentativ despre...pornind de la...* sau *Scrie un eseu argumentativ în care să prezinți...* Verbul "să prezinți" este nepotrivit pentru că aduce indicații care vizează fie conținutul, fie structurarea de tip argumentativ a eseului. La aceste variante de subiect de tipul III nu apar în "indicații" și precizări legate de contraargumente. Afirmațiile propuse de diversele citate trebuie doar demonstrate prin conținuturile literare solicitate, nu pretind candidatului explicit argumentarea\contraargumentarea, neverificându-i astfel capacitatea de judecată de valoare, de elaborare a unei opinii argumentate și convingătoare. Se subînțelege sau se impune ca elevul să fie de acord cu afirmația din citat, pe care trebuie s-o argumenteze, sau, mai precis, s-o demonstreze. Se produc astfel îndepărtări chiar de la esența discursului argumentativ care presupune libertatea de opinii și prezența unei judecăți proprii pe care s-o poți argumenta convingător și eficient.

2.4 GREȘELI FRECVENTE ÎN REALIZAREA TEXTELOR DE TIP ARGUMENTATIV

*O argumentație solidă se bazează pe fapte, folosește ce precauție judecățile și mărturiile, evită exprimarea credințelor personale și elimină prejudecățile.*⁶

Structura textului de tip argumentativ este familiară elevilor, însă apar frecvent greșeli ale acestora care pot submina argumentarea.

Fapte irelevante- elevii inserează în textele lor pasaje fără legătură cu subiectul. De exemplu, într-un text de tip argumentativ despre *dreptate*, pornind de la ideea identificată în următoarea afirmație: „*Dreptatea e ca lemnul cel ușor, care-l apasă în apă, și tot cândva iese d-asupra*”. (*Proverb românesc*), elevul M.D. din clasa a XII-a, scrie despre minciună în general, apoi face apel

⁶ Andra Șerbănescu, *Cum se scrie un text*, Ed. Polirom, Iași, 2007, p.226

la exemplul personal- atunci când a mințit în legătură cu o corigență, dar familia a aflat în cele din urmă. Elevul scrie despre miniciună, fără să revină la tema textului, dreptatea.

Impunerea problematiei- elevii prezintă ca adevărate anumite lucruri, care, de fapt, se impun a fi demonstrate. De multe ori, o problemă este prezentată ca și când ar avea deja un răspuns. De exemplu, elevii formulează enunțuri precum: *Romanul... este preferatul meu pentru că îmi place* \ *Caragiale este autorul meu favorit pentru că îmi place*. Această greșeală conduce la circularitate, elevul spunând același lucru, dar cu alte cuvinte.

Eroarea "bulgărelui de zăpadă" este o greșeală de judecată. Când au de alcătuit o argumentare despre încadrarea în gen sau specie a unei opere literare, elevii preiau astfel de compuneri din cărți de specialitate, pornind de la premisa că ei nu le pot realiza pentru că nu au abilități, crezând că vor lua note proaste sau vor rămâne corigenți, nefiind conștienți de importanța autenticității unui text.

Analogia defectuoasă constă în formularea unor concluzii rezultate prin compararea a două obiecte diferite și extinderea unei trăsături neconcludente asupra întregului. Acestă asemănare este luată drept o dovadă pentru o comparație relevantă, însă acest lucru nu este permis într-o argumentare validă. De exemplu, atunci când studiază nuvela *La hanul lui Mânjoală* de I.L. Caragiale, elevii au tendința să argumenteze părerea lor despre text făcând analogii cu dramaturgia autorului care le este familiară.

Reducerea la dilemă reprezintă ignorarea alternativelor, prezentarea unor răspunsuri fără nuanțări. De exemplu, în timpul unei dezbateri despre personajul Ion din romanul omonim de Liviu Rebreanu, elevii au tendința să-l considere fie personaj negativ, fie victimă a societății, fără să formuleze răspunsuri complexe și argumentate referitoare la caracterul și evoluția protagonistului.

Absența legăturii logice între două elemente alăturate. Există elevi care atunci când au de redactat un text de tip argumentativ fac o astfel de greșeală. De exemplu, în redactarea unui text de tip argumentativ despre *înțelepciune*, pornind de la ideea identificată în următoarea afirmație: „*Înțelepciunea? Este o stare sau un demers, în speță unul de armonie, echilibru, măsură. Se poate vorbi de esența, firea, natura ei, dar nu de adevărul ei*”(Constantin Noica, *Jurnal de idei*), eleva C.R. din clasa a XII-a, notează că Noica a fost eseist și filozof, că părerea acestuia sunt avizate, motiv pentru care afirmația dată este justificată.

CAPITOLUL 3

ARGUMENTAREA ÎN PRACTICA ȘCOLARĂ

3.1 TEXTUL ARGUMENTATIV AVUT ÎN VEDERE ÎN ȘCOALĂ

Exprimarea și motivarea unui punct de vedere\ argumentarea este un element important al demersului didactic, atât pentru fixarea cunoștințelor, pentru deprinderea elevilor de a utiliza cunoștințe dobândite pe parcursul anilor de studii, din surse diferite, pentru a-și motiva un punct de vedere în mod convingător și pentru a-și educa unele calități ale gândirii ca: toleranța, deprinderea de a asculta, de a aduce noi argumente în scopul susținerii ideilor pe cale științifică. O asemenea exprimare (în scris sau oral) presupune a avea deprinderea de a ține seama de faptul că exprimarea și construcția logică a argumentației trebuie să fie documentată, clară, pentru a convinge pe cel care ascultă sau citește opiniile cuiva.

Textele de tip argumentativ au o structură prestabilită:

1. TEZA, IPOTEZA- ideea susținută de elev și care urmează să fie demonstrată;
2. ARGUMENTAREA PROPRIU-ZISĂ- enunțarea mai multor argumente pro sau contra tezei enunțate și susținerea lor cu :

- exemple
- citate
- prezentarea unor întâmplări
- opinii de autoritate
- comparații care să scoată în evidență ideea susținută
- citarea unor surse de referință (filozofi, lingviști, istorici, critici literari etc.)
- folosirea unor contraexemple
- apelul la experiența personală

Disponerea argumentelor în scris este marcată de paragrafe.

3. CONCLUZIA- rezumă demersul argumentativ, întărește ipoteza prin reluarea ei într-un mod nuanțat.

ELEMENTE CONECTOARE: (adverbe, locuțiuni adverbiale, conjuncții sau locuțiuni conjuncționale, structuri verbale); exprimă:

- succesiunea, continuitatea : *în primul rând, în al doilea rând, etc, pe de o parte... pe de altă parte, în plus, de asemenea*
- contrastul: *dar, însă, ci, în contrast cu, dimpotrivă*
- ierarhizarea: *înainte de toate, mai presus de toate, mai important decât*
- comparația: *la fel cu, tot așa ca, în comparație cu, în mod asemănător*
- probabilitatea: *probabil, posibil, este cu puțință, s-ar putea ca*
- certitudinea: *cu siguranță, desigur, firește, nu este nici o îndoială că*
- concesia: *deși, totuși, cu toate acestea, chiar dacă*
- concluzia: *deci, așa, prin urmare, în concluzie, în consecință, la urma urmelor.*

- *Argumentarea este un mijloc prin care se susține sau se demonstrează un punct de vedere privitor la o anumită temă.*
- *Scopul este de a convinge partenerul de valabilitatea opiniei exprimate.*
- *Pașii obligatorii sunt: a susține, a dovedi, a întări.*

- *Un text este argumentativ dacă are formulate explicit o teză și cel puțin un argument care s-o justifice.*

Caracteristicile textului argumentativ

- a) o temă în jurul căreia se discută*
- b) un protagonist (care argumentează) și un antagonist (real sau aparent)*
- c) o opinie și unul sau mai multe argumente*
- d) argumente susținute și dovedite*
- e) faze intermediare (când opiniile se schimbă sau se consolidează)*
- f) o concluzie*

- *Conectori care introduc teza: părerea mea este că, voi arăta că*
- *Conectori care leagă argumentele de tezele pe care le susțin: prin urmare, așadar, în consecință, fiindcă, deoarece, întrucât*
- *Conectori care introduc argumente (justificatori): căci, pentru că, de fapt, dovadă că, cum, având în vedere că, de altfel*
- *conectori care introduc primul argument: în primul rând, mai întâi de toate, să începem prin, trebuie amintit mai întâi că, prima remarcă se referă la, să pornim de la;*
- *conectori care introduc următoarele argumente: în al doilea rând, în plus , în continuare, la fel, pe de o parte... pe de altă parte, nu numai... ci și;*
- *conectori care introduc ultimul argument: în fine, pentru a termina, în ultimul rând, nu în ultimul rând;*
- *conectori care leagă argumentele între ele: și, dar, însă, ci, sau.*

- *Conectori care introduc concluzia: deci, în concluzie, așadar, iată de ce, ei bine.*

După natura relației între secvențele discursive pe care le leagă:

- *de analogie: și, de asemenea, adică, precum, ca și, ca și cum, asta amintește de, să ne amintim de;*
- *de exemplificare sau ilustrare: de exemplu, de pildă, anume, să luăm în considerare;*
- *de explicare: adică, altfel spus, mă refer la, vreau să spun, de fapt;*
- *de disjuncție: sau, fie, ori, exceptând, ceea ce exclude, spre deosebire;*
- *de opoziție, de rezervă, de rectificare, de respingere: dar, or, totuși, cu toate acestea, în schimb, din contră, de fapt, în realitate, în timp ce, în loc să, nici, ceea ce contrazice, ceea ce interzice;*
- *de concesiune: chiar dacă, cu toate acestea, totuși, să admitem totuși, în ciuda;*
- *de cauzalitate: pentru că, fiindcă, deoarece, căci, având în vedere, dat fiind că, din moment ce, de aceea;*
- *de consecință: deci, în consecință, ca urmare, ceea ce implică, de unde decurge, ceea ce ne trimite la, de frică;*

Sfaturi de urmat atunci când se realizează un text de tip argumentativ:

- *Citiți cu atenție subiectul pentru a vă da seama care este situația de comunicare impusă (Cine este emițătorul?, Cine este destinatarul?, Când?, Unde?, De ce?, Cu ce scop?), care este tema, care trebuie să fie teza voastră.*
- *Căutați apoi argumente pentru a susține teza. Pentru fiecare argument găsiți cel puțin un exemplu potrivit pe care să-l dezvoltați.*
- *Clasați argumentele de la cel mai puțin convingător la cel mai convingător pentru a evidenția cât mai bine opinia voastră.*

- *Într-o argumentare scrisă așezați în același paragraf argumentul și exemplele potrivite pentru a-l susține. Claritatea discursului argumentativ este susținută și de împărțirea textului în paragrafe.*
- *Utilizați corect conectorii logici !*

Nu uitați că , oricare ar fi tipul de text pe care îl aveți de redactat, trebuie să aveți o introducere și o concluzie.

Comparativ, modelul propus pentru cei care susțin testele Toefl este următorul:

Într-un eseu argumentativ prezentați propria opinie și apoi încercați să convingeți alte persoane că aveți dreptate cu motive și exemple. Puteți vedea exemple de stil de scriere argumentativă atunci când citiți coloane editoriale.

Înainte de a începe să scrieți un eseu argumentativ întrebați-vă:

Am o opinie puternică?

Ce alte persoane au avut în vedere această temă?

Există orice alte dovezi la care vă puteți gândi ca să vă susțină opiniile?

Pentru a scrie un eseu argumentativ urmați următorii pași:

1. Începeți prin introducerea care are în vedere dezbaterea subiectului cu propriile cuvinte.
2. Scrieți dacă sunteți de acord sau în dezacord cu argumentul. Încercați să puneți aceste idei într-o ordine pornind de la cele mai importante și stabilind legături între fiecare idee, astfel încât fluxul să fie continuu.
3. Gândiți-vă de ce oamenii ar putea avea o opinie diferită (obiecțiile) și încercați să arătați de ce ele nu sunt importante sau nu sunt adevărate.
4. Încheiați cu un scurt rezumat și încercați să faceți o ultima teză puternică de care oamenii își vor aminti.

Un eseu poate avea multe intenții, dar structura de bază a tuturor tipurilor de eseuri este aceeași. Puteți scrie un eseu argumentativ care să pledeze pentru un anumit punct de vedere sau se poate face un eseu convingător pentru a explica măsurile necesare pentru a finaliza o activitate. Oricum, eseul va avea la bază aceeași formă și structură. Un eseu constă în trei părți principale:

1. Introducerea; 2. Paragrafele cu argumente; 3. Rezumatul.

1. Introducerea

Secțiunea de introducere a unui eseu constă în ideea principală a eseului. Ea arată cititorilor teoria și ideea din spatele tuturor celor scrise. Aceasta poate explica de ce acest subiect este eligibil pentru a scrie despre el. Acest alineat conține mijloacele de a capta atenția cititorului. Dacă nu puteți convinge cititorul în acest paragraf că munca voastră merită citită, veți pierde cititorul. Începeți acest prim paragraf cu propoziția-teză.

Ideea principală a eseului va fi propoziția -teză. Trebuie să limitați eseul la subiectul introdus în propoziția-teză. Oferirea unor informații de fundal cu privire la acest subiect va dezvolta interesul cititorului. Puteți face recurs la fapte interesante, citate sau definiții pentru termenii importanți pe care îi veți folosi mai târziu, în eseu.

2.Paragrafele cu argumente

Susținerea argumentelor reprezintă întregul corp al eseului. Trebuie să prezinți întregul concept acolo. Poate fi compus din 4-5 paragrafe și are nevoie de toată concentrarea pentru că este teoria din spatele abordării subiectului selectat.

Aceste paragrafe conțin lista de argumente, care dezvoltă ideea principală a eseului tău. Fiecare punct de sprijin trebuie dezvoltat într-un paragraf. Dezvoltarea fiecărui punct de sprijin se face recurgând la fapte, detalii și exemple. Pentru a conecta punctele de sprijin, trebuie să folosiți cuvinte speciale de tranziție. Cuvintele de tranziție leagă paragrafele împreună și fac eseul mai ușor de citit. Folosiți-le la începutul și la sfârșitul paragrafelor.

3.Rezumatul

Acesta este ultimul paragraf al eseului scris. Acesta constă în concluzia pentru întreaga problemă avută în vedere și opinia voastră personală despre asta. Puteți lăsa cititorului posibilitatea să decidă care argument este corect și care este greșit. Puteți pune un plan de acțiune în ceea ce privește subiectul eseului. Puteți lăsa un paragraf cu teme de reflecție pentru cititori. Nu încercați să forțați impunerea opiniei voastre.

3.2 TEXTUL ARGUMENTATIV ȘI METODELE ACTIV-PARTICIPATIVE

În timpul lucrului pe grupe, în negocierile între membrii grupelor, mai mulți elevi "se luptă" la un moment dat să-și impună punctul de vedere sau, când se lucrează în perechi, cei doi trebuie să-și împărtășească impresiile, părerile pentru a formula, în final, un răspuns comun. Numeroase metode corelate cu structura unei argumentări se pot utiliza la clasă: discuții ce presupun gruparea elevilor în tabere pro și contra, cu atragerea de o parte sau alta a celor indeciși, jurnalul dublu sau cel cu trei intrări în care elevii trebuie să motiveze alegerea citatului reprodus; răspunsul la ultima întrebare atunci când folosim mozaicul sau bulgărele de zăpadă. Din aceeași grupă de metode care pot fi utilizate cu succes atunci când se susține o opinie fac parte și: Lasă-mă pe mine să am ultimul cuvânt, stabilirea succesiunii evenimentelor, cubul, cvintetul (o argumentare sintetică), investigația comună și rețeaua de discuții- constituirea, la nivelul clasei, a unei rețele de discuții între adepții unei poziții\ afirmații care să producă argumentele necesare susținerii acesteia și să contracareze contraargumentele. Metoda presupune colaborare între cei ce susțin același punct de vedere, posibilitatea de a face presupuneri în legătură cu convingerile și credințele altora și, în acest fel, anticiparea argumentelor acestora, negocierea (în propria grupă de lucru) a modului de exprimare a argumentelor proprii și contracararea, prin demonstrarea falsității argumentelor grupului opozant și nu prin manifestarea unor sentimente reprobabile față de persoanele care susțin alte idei. Dacă se utilizează linia valorilor, elevii vor afla că a fi indecis la un moment dat în privința acceptării unor idei nu este neapărat un aspect negativ. Unii elevi au rezerve în adoptarea unei poziții tranșante fie din neștiință (insuficientă informație), fie din cauza structurii personalității lor (sunt persoane structural mai dubitative, iau o hotărâre după o îndelungă cumpănire).

3.3 ARGUMENTAREA CA MODALITATE DE ABORDARE A TEXTULUI LITERAR

Abordarea retoric-argumentativă este frecventă în practica școlară, având următoarele componente: identificarea elementelor specifice discursului de tip argumentativ, analizarea acestora; focus pe structura argumentativă a textelor (înlănțuirea argumentelor, calitatea acestora, conectori, ipoteză, concluzie - discursuri).

3.4 ARGUMENTAREA ȘI JOCUL DE ROL

Jocul de rol presupune punerea în scenă a unei situații de comunicare specificate de profesor: monolog, dialog, interviu etc. pe o anumită temă. Este activitatea cea mai potrivită pentru exersarea capacităților de comunicare orală (de receptare și de producere a mesajelor). Este recomandabil ca profesorul să aleagă teme incitante pentru elevi, care să fie specifice experienței lor de viață. În acest fel, dincolo de faptul că elevii înțeleg rolul unor strategii de comunicare, ei sunt motivați pentru a comunica în mod substanțial, a-și exprima opiniile argumentate despre lucruri care-i interesează.

Pentru dialog, de exemplu, se pot propune teme de tipul: (a) Vom avea patru echipe. Fiecare echipă este alcătuită din patru vorbitori. Unul este tatăl, altul / alta este mama, altul e copilul și altul bunicul / bunica / sora / fratele. Rolul copilului este de a-și convinge părinții să-l lase să plece într-o excursie / într-o tabără / la o petrecere etc. După o primă rundă, se poate propune elevilor să-și schimbe rolurile, cu scopul de a experimenta mai multe perspective asupra aceleiași teme de

discuție. (b) Vom avea două echipe. Fiecare echipă este alcătuită din doi vorbitori. Discutați cu argumente pro și contra despre avantajele / dezavantajele jocurilor pe calculator.

Este important ca jocurile de rol să propună situații de comunicare diverse, care să evidențieze felul în care elevul își alege argumentele pentru a ilustra ipostaza vizată.

3.5 ARGUMENTAREA ȘI DRAMATIZAREA

Dramatizarea presupune explorarea textului și înțelegerea lui, înțelegerea personajelor pe care le vor interpreta elevii, exprimarea propriilor gânduri, valori și sentimente provocate de textul ce stă la baza dramatizării. În perioada de pregătire, elevii sunt puși în situația de a face un plan, de a se organiza, de a rezolva probleme, de a coopera, de a se identifica sau de a avea o atitudine critică față de un personaj sau altul, argumentându-și opiniile.

3.6 ARGUMENTAREA ȘI EXPLORAREA UNEI TEME

Teme legate de problematica comunicării sau teme privind experiența de viață a elevilor pot fi explorate prin diverse forme de comunicare orală precum argumentări pornind de la situații reale. Importanța unor astfel de activități constă în faptul că pun elevii în situația de a practica efectiv comunicarea, de a exersa toate dimensiunile comunicării, de a-și dezvolta o atitudine pozitivă față de comunicare și de a înțelege valorile implicite ale acesteia.

3.7 ARGUMENTAREA ȘI DEZBATEREA

Dezbaterea vizează nu doar formarea unor competențe comunicative, ci implică și practicarea unor atitudini și interiorizarea unor valori. Este recomandabil ca profesorul să le explice elevilor diferența dintre dezbaterile școlare — care este o metodă de învățare — și cea publică. Spre deosebire de dezbaterile publice, unde rezultatul este important (ce punct de vedere se impune), în dezbaterile școlare important este în primul rând procesul (documentarea, realizarea unei argumentări coerente, manifestarea unui comportament comunicativ adecvat). Este vorba, ca și în cazul literaturii, de un pact pe care elevii trebuie să-l înțeleagă și să-l accepte. Nu atât rezultatul dezbaterii este important (ce echipă va obține calificativele cele mai bune), cât procesul parcurs de elevi. Cu alte cuvinte, într-o dezbatere de tip școlar, câștigători sau câștigați sunt în final toți participanții la dezbatere.

Profesorul își propune să urmărească, în cadrul acestei activități, anumite competențe de comunicare ale elevilor: capacitatea de a argumenta un punct de vedere și de a contraargumenta puncte de vedere diferite; abilități de exprimare orală (corectitudine, coerență); folosirea adecvată a mijloacelor verbale, nonverbale, paraverbale).

Importanța dezbaterii în școală este că pune în scenă mai multe laturi ale comunicării: socială (interacțiunea, care se manifestă în interiorul grupurilor, între grupuri, între elevi și profesor), cognitivă (cunoașterea, aprofundarea unei teme), individuală (reevaluarea propriei imagini despre sine, a propriilor valori).

Exemple de teme pentru dezbateri:

La o lecție de limbă și comunicare, pentru a observa de ce elevii sunt demotivați, s-a organizat la una din clase (clasa a X-a C), o dezbatere, având ca titlu: *Lectura- pro sau contra?* Clasa a fost împărțită în două tabere în funcție de dorința elevilor, apoi echipele au fost lăsate să-și adune argumentele sau contraargumentele pe care apoi le-au susținut în fața clasei prin intermediul unui conducător de echipă.

Echipa *Pro lectura* a notat și susținut următoarele argumente:

- dezvoltă vocabularul;
- înveți lucruri noi;
- dezvoltă intelectul;
- înțelegi mai multe lucruri;
- ajută la cultura generală;
- cunoști personaje și modul lor de a se comporta;
- dezvoltă imaginația și creativitatea;
- trece mai repede timpul;
- poți spune în viitor copiilor ce ai citit;
- pentru a citi cursiv, e nevoie de lectură permanentă;
- vorbești mai corect;
- lectura relaxează și satisface curiozitatea;
- favorizează somnul.

Se constată că argumentele sunt unele pertinente, altele mai puțin, însă elevii conștientizează că lectura este importantă sau cel puțin, ar trebui să fie, ocupând un rol fundamental în formarea și dezvoltarea personală.

Echipa *Contra lecturii* a notat și susținut următoarele argumente:

- lectura este plictisitoare;
- lipsa timpului;
- unele cărți sunt greu de parcurs;
- nu ai timp să ieși cu prietenii dacă citești;
- cărțile au multe capitole și se pierde sensul;
- lectura este dificilă, stresantă;
- unele cărți nu sunt interesante;
- calculatorul și televizorul suplinesc lectura ;
- cărțile au cuvinte dificile.

Se constată că elevii nu înțeleg sensul unor cuvinte, motiv pentru care pierd sensul global și lectura li se pare dificilă. De asemenea, preocupările legate de tehnologia modernă îi fac să fie mai puțin interesați de lectură.

O altă activitate constă într-o dezbatere având ca punct de plecare întrebarea: Cărțile și televizorul\ calculatorul se află în concurență? Se are în vedere și următorul citat, elevii putând selecta și argumente existente în textul-suport:

O paralelă între lectura propriu-zisă și lectura iconică, intermediată de cinematograf sau de TV e edificatoare. Ce facem când citim un roman și ce facem când vizionăm un film? Cititorul n-are acces direct la imagine, ci la cuvinte, deci la reprezentări mai mult sau mai puțin abstracte, pe care trebuie să le „traducă” sensibil, să le „închipuie” în plenitudinea corporalității lor. Nici măcar un mare maestru al descrierii peisajiste, de talia lui Sadoveanu, nu poate rivaliza în bogăția de detalii, autenticitate și prospețime a coloritului cu un operator de film, fie el și mediocru. Această diferență de „redare” e însă compensată la scriitor printr-un excedent de „sugestie”. Sadoveanu scrie: „Peste singurătăți a nins deodată o tonalitate sură, tristă și rece”. Cum poate obiectivul aparatului de luat vederi să evoce singurătățile” peste care „ninge” o „tonalitate” în același timp „sură, tristă și rece”?

Dar propoziția: „Ne oprirăm ca într-un fel de farmec și uimire”? În ce chip e descriptibilă fotografic o asemenea stare de spirit prin excelență aproximativă, inefabilă, ambiguă? Procedul scriitorului e deci de a folosi „racursiuri” [modalitate de redare a unui subiect în pictură, sculptură sau fotografie, micșorând dimensiunile prin efectul perspectivei] simbolice și metaforice delicate spre a-l solicita pe cititor să-și „fabrice” o reprezentare mentală „îmbogățită”, conținând atât ce i se comunică nemijlocit, cât și ceea ce trebuie subînțeles (completând tabloul cu datele omise), dar care poate fi asociat (convocând diverse conotații mai mult sau mai puțin personale).

*Așadar, cititorul nu e un simplu aparat de înregistrare, ci un colaborator care tălmăcește „instrucțiunile” autorului, „construiește” în spiritul lor și contribuie cu un supliment de informații. (Paul Cornea, **Introducere în teoria lecturii**)*

3.8 ARGUMENTAREA ȘI STUDIUL DE CAZ

În programele pentru clasele a XI-a și a XII-a apar prevăzute studii de caz care sunt centrate pe discursul de tip argumentativ.

Pentru fiecare studiu de caz, în planificare se propune, de obicei, un număr de 3 ore. Acestea sunt folosite în felul următor:

- În prima oră, toți elevii clasei se vor familiariza cu tema: profesorul va prezenta coordonatele esențiale ale temei, va prezenta direcțiile de investigație, elevii vor parcurge și discuta, sub coordonarea profesorului, fragmentele reproduse în manual.

- În a doua oră, grupa desemnată să rezolve studiul de caz își va prezenta rezultatele cercetării; acestea pot fi prezentate în moduri foarte diferite (eseuri citite în fața clasei, postere cu prezentarea sintetică a aspectelor esențiale ale temei, postere cu imagini ilustrative pentru temă, expunerea unor argumente pro și contra referitoare la anumite aspecte abordate, prezentarea fragmentară a unor filme documentare sau artistice care sprijină argumentarea pozițiilor grupei, mini-antologii de texte, prezentarea înregistrată a unor interviuri referitoare la temă cu personalități sau cu profesori de istorie, de limbi străine, de educație plastică sau muzicală etc.); e important ca elevii care au lucrat la acest studiu de caz să le facă tema accesibilă și celorlalți colegi din clasă și să-i provoace la discuții. La sfârșitul orei, 10 minute vor fi alocate pentru prezentarea jurnalului grupei (membrii echipei vor arăta în jurnal cum au procedat în rezolvarea studiului de caz, felul în care au lucrat în echipă, cum s-a simțit fiecare dintre ei în rolurile asumate).

- În a treia oră, pot fi realizate discuții sau dezbateri pe marginea prezentării realizate de grupa desemnată să rezolve studiul de caz; colegii le vor pune întrebări membrilor grupei, pentru a-și clarifica anumite idei, pentru a afla mai multe informații sau pentru a cunoaște poziția pe care se situează elevii din grupă față de anumite aspecte ale temei; e important ca în această etapă să se implice în discuții toți elevii clasei, pentru a demonstra că au înțeles esențialul referitor la tema studiului de caz; în final, elevii clasei și profesorul vor evalua împreună, pe baza unor criterii stabilite anterior, prestația grupei de elevi care a prezentat studiul de caz. Se pot propune, pentru evaluare, criterii precum:

- sintetizarea aspectelor principale ale temei;
- explicații / argumente clare și convingătoare pentru exprimarea unor puncte de vedere proprii față de temă;
- trimiteri adecvate la sursele din manual sau la sursele utilizate;
- originalitate în tratarea temei;
- calitatea redactării.

CAPITOLUL 4

PROIECT DE CERCETARE

4.1 REZUMATUL PROIECTULUI DE CERCETARE

Proiectul privește îmbunătățirea discursului de tip argumentativ la elevi, alegându-se această temă pentru că argumentarea se regăsește în toate programele școlare pentru liceu, dar este utilă elevilor și în viața de zi cu zi. Se pleacă de la următoarea ipoteză: **dacă** elevii își argumentează un punct de vedere în mod constant, **atunci** competențele lor argumentative se ameliorează.

Proiectul s-a desfășurat la două clase paralele, din ciclul inferior și din cel superior al liceului (a X-a liceu și a XII-a R.P.), iar pentru a se verifica ipoteza și teoriile aplicate s-a utilizat un program experimental la clasa a X-a, cealaltă fiind clasa- martor. Pentru verificarea ipotezei s-au propus mai multe activități de învățare care au avut ca scop îmbunătățirea realizării discursului de tip argumentativ la elevi, fiind inclusă și unitatea de învățare avută în vedere.

Inițial, pentru a observa modul în care elevii realizează argumentari, se propune un exercițiu (la ambele clase). Pentru verificarea ipotezei, elevilor din clasa a X-a li se dau mai multe sarcini de lucru (vizând argumentarea sistematică) care sunt în concordanță cu programa școlară și unitatea de învățare propusă, fiind anexate lucrări ale lor, dar și fișe de lucru care au avut în vedere acordarea unui suport\ sprijin asistat. Pentru a observa dacă ipoteza se confirmă sau nu, elevii ambelor clase au avut la teză subiecte care privesc argumentarea și s-a constatat că elevii clasei a X-a au adus argumente mult mai pertinente, că textele lor de tip argumentativ sunt net superioare celor realizate de elevii clasei a XII-a ruta progresiva.

În concluzie, ipoteza de la care s-a pornit- dacă elevii își argumentează un punct de vedere sistematic, competențele lor argumentative se ameliorează- s-a confirmat.

4.2 MOTIVAREA CERCETĂRII; TEMA ȘI SCOPURILE PROIECTULUI

Am ales această temă de proiect pentru că rolul ocupat de argumentare în cadrul programelor școlare pentru liceu este foarte important. Argumentarea, respectiv textul de tip argumentativ apar și în programele destinate ciclului inferior al liceului, și în cele destinate ciclului superior. De asemenea, de doi ani de zile, textele de tip argumentativ fac parte din subiectele de bacalaureat, având același număr de puncte cu redactarea unor răspunsuri care privesc un text la prima vedere sau eseurile structurate. Astfel, există o sută de texte de tip argumentativ, fiecare având 30 de puncte.

TEMA ȘI SCOPURILE PROIECTULUI

Proiectul își propune îmbunătățirea discursului de tip argumentativ la elevi.

Argumentarea ocupă un loc important atât în cadrul lecțiilor de limbă și comunicare, cât și în cadrul celor de literatură, fiind un subiect ce trebuie exploatat de către profesor, pentru că argumentarea este necesară și în viața de zi cu zi.

Proiectul s-a desfășurat la două clase paralele, din ciclul inferior și cel superior al liceului (a X-a și a XII-a R.P.). Inițial este urmărit modul în care elevii construiesc textele de tip argumentativ, problemele cu care ei se confruntă în elaborarea acestor texte, motivele pentru care nu pot argumenta coerent o afirmație. Apoi, pentru a se verifica ipoteza și teoriile aplicate se utilizează un program experimental la o clasă aleasă, cealaltă fiind clasa- martor.

IPOTEZA

Dacă elevii își argumentează un punct de vedere în mod constant, **atunci** competențele lor argumentative se ameliorează.

4.3 METODE, PROCEDURI FOLOSITE; ETAPE

Proiectul se desfășoară la doua clase, a X-a liceu și a XII-a ruta progresivă. Una dintre clase, a XII-a ruta progresivă, nu va participa la aplicarea programului experimental, va fi clasa- martor și va servi la analiza prin comparație a rezultatelor. S-au ales aceste tipuri de clase pentru că materia studiată într-o anumită perioadă a anului școlar este identică, în clasa a XII-a ruta progresivă fiind reluate și aprofundate noțiuni de clasa a X-a.

Pentru verificarea ipotezei se propun mai multe activități de învățare care au ca scop îmbunătățirea realizării discursului de tip argumentativ la elevi. Aceste activități de învățare sunt propuse la următoarea unitate de învățare:

Unitatea de învățare vizată- clasa a X-a

Pentru a se observa similitudinile între conținuturile clasei a X-a liceu și a XII-a ruta

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE	COMPETENȚE	CONȚINUTURI	DATA
UNITATEA 2 LECTURA POEZIEI	2.3. Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic	*Poezia romantică: <i>Luceafărul</i> de Mihai Eminescu: text și interpretare; sursele de inspirație; structura compozițională; elemente romantice; alegoria geniului	23\27 XI
	1.3. Folosirea adecvată a strategiilor și a regulilor de exprimare orală în monolog și în dialog	Dosarul critic al operei: interpretări multiple	
	2.4. Folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate	*Simbolismul- Poezia simbolistă- caracteristici	30XI\4XII
	3.3. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate	<i>Decor</i> de G. Bacovia : peisajul interior; pastelul modern; viziune și stil; expresivitatea limbajului	
	3.2. Compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii	*Fenomenul arghezian: <i>Pui de găi</i> de T. Arghezi- estetica urâtului; teme și motive; structură și compoziție; elemente de artă poetică; noi sensuri ale limbajului	11\15I
	3.1. Identificarea structurilor argumentative în vederea sesizării logicii și a coerenței mesajului	*LIMBĂ ȘI COMUNICARE Textul argumentativ	19\21I

progresivă (motiv pentru care au fost alese aceste două clase), urmează și unitatea de învățare derulată în paralel la clasa-martor:

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE	COMPETENȚE	CONȚINUTURI	DATA
PERIOADA MODERNĂ Curentele	2.1. Utilizarea strategiilor de lectură în vederea înțelegerii adecvate a	Mihai Eminescu, <i>Scrisoarea I</i> : - Lectura expresivă a textului ; - Plasarea textului în contextul operei	14\18 XII

culturale/literare în sec. al XIX-lea – începutul sec. al XX-lea	textelor studiate 1.4. Utilizarea adecvată a tehnicilor de redactare 2.3. Interpretarea textelor studiate prin prisma propriilor valori și a propriei experiențe de lectură 3.3. Identificarea unor conexiuni între literatura română și cea universală	eminesciene; • Geneza textului; surse de inspirație; • Temă, motiv(e) literar(e) romantice; satira romantică; • Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic. Mihai Eminescu, <i>Odă (în metru antic)</i> Mihai Eminescu, <i>Luceafărul</i> Simbolismul – prezentare generală (context istoric, trăsături, reprezentanți) Alexandru Macedonski, <i>Noaptea de decembrie:</i> • Lectura expresivă a textului dat; • Contextualizarea operei literare; • Geneza textului; surse de inspirație; influențe; • Temă, motiv(e) literar(e) romantice și simboliste; • Imaginarul poetic; • Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic. Ion Minulescu, <i>Acuarelă</i> Studiu de caz: Simbolismul european	11\15I 11\15I 18\22I 8\12II
--	--	---	--

PROCEDURI FOLOSITE; ETAPE

Dezvoltarea capacității de a construi un text de tip argumentativ va reprezenta rezultatul activității depuse de elev pentru rezolvarea sarcinilor indicate. Pentru că în cuprinsul proiectului o clasă este direct implicată, iar alta servește ca martor, se va putea constata (dacă ipoteza e validă!) nivelul diferit la care vor ajunge elevii, unii primind sprijin adecvat, ceilalți nu.

Demersul didactic se realizează la început prin intuirea globală a procesului de realizare a unei argumentări, apoi se trece de la ideea informației intuite către conștientizarea sau descrierea informațiilor referitoare la construcția unui astfel de discurs. Pentru a cuantifica rezultatele elevilor se folosesc: un chestionar, o grilă de observare a produselor realizate de elevi și o grilă de observare a unei dezbateri.

ETAPA I

La început, pentru a observa modul în care comunică elevii și realizează argumentări, se propune următorul exercițiu de tip dezbateri (la ambele clase):

Împărțiți în grupe, elevii trebuie să argumenteze pro sau contra ideea unui articol din *Dilema veche* scris de Stela Giurgeanu, *Școala- la ce bun?*

Doamna X predă engleza la o școală din Capitală. Îmi vorbește de un caz de dublu abandon, de anul trecut. Alexandru și Marin, amândoi elevi într-a VIII-a. Tatăl lui Alexandru este mecanic auto și are un atelier de service. Tatăl lui Marian este măcelar și are o măcelărie. Amândoi părinți câștigă bine. Nici copiii lor nu o duc rău. Anul trecut, la sfârșitul semestrului I, a avut o lecție deschisă despre visele de viitor ale copiilor. Fiul măcelarului a anunțat că el o să se lase de

școală.” Cu ce mă ajută pe mine școala- a întrebat- să am un viitor?” Orice sfat al profesorilor, strânși pentru lecția deschisă, era contracarat cu: „ toți oamenii pe care îi cunosc și au învățat foarte mult au ajuns să aibă salarii de doi lei.”. La intervenția unui domn profesor de sport, care a încercat să spună că „ într-adevăr salariile sunt mici, totuși școala te face să te simți un om realizat”, Marian a pufăit: „eu nu înțeleg cum vine chestia asta cu suntem realizați ca oameni, dacă dumneavoastră veniți la școală, de când vă știu eu, tot cu Dacia aia amărâtă pe care v-o repară mereu Alexandru?!” Atât Marian cât și Alexandru au abandonat școala.

Grila de observare a dezbaterii (sunt notați elevii care s-au implicat activ în dezbateri):

Clasa a X-a C

NUME ELEV	ARGUMENT CLAR FORMULAT	EXEMPLU\PROBĂ RELEVANTĂ	CONCLUZII ADECVATE
1.C. Valentina	0,5	0	0,5
2.D. Maria	0	0,5	0
3. D. Marian	0,5	0	0
4. M. Cătălin	0,5	0	0,5
5.S. Alina	1	0,5	1
6.T. Daniel	0	0	0,5
7.V. Georgiana	0,5	0	0

Clasa a XII-a R.P.

NUME ELEV	ARGUMENT CLAR FORMULAT	EXEMPLU\PROBĂ RELEVANTĂ	CONCLUZII ADECVATE
1.A.George	0	0,5	0
2.C. Ionuț	0,5	1	0,5
3. C. Daniel	0,5	0	0
4.I.Alexandru	1	0	0,5
5.M. Adrian	0	0,5	0,5
6.R. Emilian	0,5	0	0
7.T. Valentin	0,5	0	0
8.V. Alexandru	0	0,5	0,5

În urma observării sistematice, se constată că elevii ambelor clase găsesc cu greu argumente pertinente, se exprimă cu mare dificultate. De asemenea, fac multe greșeli de exprimare și se ajută de cele mai multe ori de elemente nonverbale și paraverbale ale comunicării.

ETAPA II

Pornind de la ipoteza enunțată- dacă elevii își argumentează un punct de vedere sistematic, atunci competențele lor argumentative se ameliorează- elevilor din clasa a X-a li se dau următoarele sarcini de lucru care sunt în concordanță cu programa școlară și unitatea de învățare propusă:

Argumentați încadrarea poemului *Luceafărul* de M. Eminescu în lirica romantică (ANEXA 2-A cuprinde câteva modele de răspunsuri). Termen de lucru: 1 săptămână.

Pentru ca elevii să poată rezolva această cerință, la clasă sunt lucrate mai multe exerciții pe texte ce se încadrează în curentul romantic. Astfel, elevii au primit anterior fișe de lucru care vizau identificarea temelor\ motivelor recurente în creația romantică, bogăția stilistică.

Fișa 1

*Lasă-ți lumea ta uitată,
Mi te dă cu totul mie,
De ți-ai da viața toată,
Nime-n lume nu ne știe.*

*Vin' cu mine, rătăcește
Pe cărări cu cotituri,
Unde noaptea se trezește
Glasul vechilor păduri. (...)*

*Părul tău ți se desprinde
Și frumos ți se mai șede,
Nu zi ba de te-oi cuprinde,
Nime-n lume nu ne vede.*

*Tânguiosul bucium sună,
L-ascultăm cu-atâta drag,
Pe când iese dulcea lună
Dintr-o rariște de fag.*

*Îi răspunde codrul verde
Fermecat și dureros,
Iară sufletu-mi se pierde
După chipul tău frumos.*

(M. Eminescu, *Lasă-ți lumea...*)

Cerințe:

- a) Menționează patru teme\ motive literare prezente în poezie. (teme\ motive specifice romantismului)
- b) Transcrie din text două elemente de portret ale iubitei.
- c) Identifică și explică patru figuri de stil din textul poetic dat. (este vizată expresivitatea sporită specifică romantismului)
- d) Argumentează încadrarea textului în lirica romantică.

Fișa 2

*Te duci și ani de suferință
N-or să te vază ochii-mi triști,
Înamorați de-a ta ființă,
De cum zâmbești, de cum te miști.*

*Și nu e blând ca o poveste
Amorul meu cel dureros,
Un demon sufletul tău este*

Cu chip de marmură frumos.

*În față farmecul palorii
Și ochi ce scânteie de vii,
Sunt umezi înfiorătorii
De lingușiri, de viclenii.*

*Când mă atingi, eu mă cutremur,
Tresar la pasul tău când treci,
De-al genei tale gingaș tremur,
Atârnă viața mea de veci.*

(M. Eminescu, *Te duci...*)

Cerințe:

- a) Menționează patru teme\ motive literare prezente în poezie. (teme\ motive specifice romantismului)
- b) Transcrie din text două elemente de portret ale iubitei. (este vizată expresivitatea sporită specifică romantismului)
- c) Identifică și explică patru figuri de stil din textul poetic dat.
- d) Argumentează încadrarea textului în lirica romantică.

ETAPA III

Argumentați că lirica lui G. Bacovia se încadrează în curentul simbolist (ANEXA 2- B).
Termen de lucru: 1 săptămână. Pentru rezolvarea acestei sarcini de lucru, la fel ca la II, sunt rezolvate fișe de lucru în clasă.

Fișa I

Se dă textul:

*– Adio, pică frunza
Și-i galbenă ca tine, –
Rămâi, și nu mai plânge,
Și uită-mă pe mine.*

*Și s-a pornit iubita
Și s-a pierdut în zare –
Iar eu în golul toamnei
Chemam în aiurare...*

*– Mai stai de mă alintă
Cu mâna ta cea mică,
Și spune-mi de ce-i toamnă
Și frunza de ce pică...*

(George Bacovia, *Pastel*)

- 1.Comentează, în 6 – 10 rânduri, strofa a doua, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice.
2. Prezintă semnificația titlului, în relație cu textul poeziei date.

3. Argumentează apartenența textului dat la *simbolism*, prin prezentarea a două trăsături existente în text.

Fișa II

Se dă textul:

*Sunt solitarul pustiilor piețe
Cu tristele becuri cu pală lumină –
Când sună arama în noaptea deplină,
Sunt solitarul pustiilor piețe.*

*Tovarăș mi-i râsul hidos, și cu umbra
Ce sperie câinii pribegi prin canale;
Sub tristele becuri cu razele pale,
Tovarăș mi-i râsul hidos, și cu umbra.*

*Sunt solitarul pustiilor piețe
Cu jocuri de umbră ce dau nebunie;
Pălind în tăcere și-n paralizie, –
Sunt solitarul pustiilor piețe...*

(George Bacovia, **Pălind**)

**hidos*, *hidoasă*, adj. – foarte urât, dezgustător, înfiorător la vedere

1. Comentează, în 6 – 10 rânduri, strofa a doua, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice.
2. Prezintă semnificația titlului, în relație cu textul poeziei date.
3. Argumentează apartenența textului dat la *simbolism*, prin prezentarea a două trăsături existente în text.

ETAPA IV

Argumentați că poezia studiată de T. Arghezi (din volumul *Flori de mucigai*) se încadrează în estetica urâtului. (ANEXA 2-C) Termen de lucru: 1 săptămână.
La fel ca la II și III, elevii sunt ajutați în demersul lor prin fișe de lucru .

Fișa I

Se dă textul:

*În beciul cu morții, Ion e frumos.
Întins gol pe piatră, c-un fraged surâs.
Trei nopți șobolanii l-au ros
Și gura-i băloasă ca de sacâs.*

*Când cioclu-l ridică-n spinare
Ion par-ar fi de pământ.
De-l pui poate stă în picioare
Dar brațul e moale și frânt.*

În ochii-i deschiși, o lumină,

*A satului unde-i născut,
A câmpului unde iezii-a păscut,
A încremenit acolo străină.*

*Departa de vatră și prins de boieri,
Departa de jalea mămuchii,
Pe trupu-i cu pete și peri
În cârduri sunt morți și păduchii.*

(T.Arghezi, **Ion Ion**)

1. Transcrieți din textul dat cuvintele considerate "nepoetice".
2. În ce registru este scrisă poezia?
3. Comentați ultima strofă a textului dat.
4. Argumentează încadrarea textului în estetica urâtului, prin prezentarea a două trăsături existente în text.

Fișa II

Se dă textul:

*În frig și noroi
Trec hoții-n convoi, câte doi,
Cu lanțuri târâș de picioare,
Muncindu-se parcă-n mocirli de sudoare.
Fiertura e gata.
E seară. E ploaie.
O lingură grea, cât lopata,
Dă ciorba din două hârdaie.
Câțiva au ucis,
Câțiva ispășesc ori un furt, ori un vis.
Totuna-i ce faci:
Sau culci pe bogați, sau scoli pe săraci.
Livizi ca strigoii și șui,
Strâmbați de la umeri, din șold și picior
În blidul fierbinte, cu aburi gălbui.
Își duc parcă sângele lor.*

(T. Arghezi, **Cina**)

1. Transcrieți din textul dat cuvintele considerate "nepoetice".
2. În ce registru este scrisă poezia?
3. Comentați, în 6-10 rânduri, textul dat.
4. Argumentează încadrarea textului în estetica urâtului, prin prezentarea a două trăsături.

ETAPA V

Pentru că noțiunea de argumentare este prezentă în cadrul unei lecții separate de LIMBĂ ȘI COMUNICARE din unitatea de învățare aleasă (clasa a X-a), se propune un text argumentativ-suport, realizat de un elev de clasa a XII-a, astfel încât să poată fi captat interesul elevilor, lucru care nu se întâmplă dacă este ales textul propus de manual, studiul critic *Eminescu și poeziile lui* de Titu

Maioreescu (manual clasa a X-a, Editura Sigma, 2005, coordonator N. Manolescu). Elevilor li se cere apoi să indice tema avută în vedere în cadrul respectivei argumentări, și argumentele alese.

Pentru ca ei să constate trasături ale argumentării, sunt puși să răspundă cu ↑ (simbol pentru adevărat) sau ↓ (simbol pentru fals) unei **grile** de tipul:

1. Prin argumentare se susține sau se demonstrează un punct de vedere.
2. O opinie nesustținută de argumente nu este o argumentare, ci o afirmație nejustificată.
3. Un text este argumentativ dacă are explicit formulate o teză și cel puțin un argument care s-o justifice.
4. Argumentele alese nu trebuie neapărat să aibă legătură cu tema dată.
5. Argumentele alese depind de interlocutori.
6. Argumentarea poate avea faze intermediare, când opiniile se schimbă sau se consolidează.
7. Argumentarea nu necesită o concluzie.
8. Argumentarea începe cu enunțarea unui sau mai multor argumente pro și\ sau contra ipotezei enunțate și susținerea lor.
9. Când se aduc argumente, pot apărea exemple, citate, opinii de autoritate, comparații care să scoată în evidență ideea susținută.
10. În cadrul unei argumentări trebuie să existe o legătură logică între ipoteză și concluzie.

Se constată că elevii răspund (cu două excepții) întotdeauna corect, fapt ce constituie un progres vizibil în cunoașterea trasăturilor discursului de tip argumentativ.

Se propune o altă aplicație, realizată în cadrul orei:

Completează tabelul, asociind următoarele expresii și cuvinte rolului avut într-o argumentare:

pentru că, deoarece, totuși, așadar, deci, așa, ca atare, de altfel, de asemenea, astfel, de vreme ce, știi bine că, probabil că știi, trebuie să recunoști că, nu se poate să nu știi că, ține seama că, ai în vedere că, ai dreptate, ba bine că nu, sunt de acord că, desigur că, fără îndoială, dimpotrivă, contrar celor spuse de tine

Asentiment (confirmare, adeziune)	
Justificare	
Corectare	
Obiecție	
Dezacord (contestare)	
Critică (acuzație, reproș)	
Concluzie (teza)	

Se realizează un demers didactic având ca titlu "Argumentarea", planul de lecție fiind atașat **în anexa 1.**

Elevilor li se cere apoi să alcătuiască texte de tip argumentativ (termen: 3 zile) cu următoarele titluri: (ANEXA 2-D)

- a) Jocul este o activitate serioasă
- b) Rolul părinților în dezvoltarea copilului
- c) Rolul școlii în formarea individului

Apoi, aceștia citesc textele argumentative realizate de colegii lor și le evaluează, realizându-se astfel interevaluarea, menționând și criteriile pe care le-au avut în vedere.

Discuțiile purtate cu elevii în faza de reflecție au subliniat deschiderea lor față de acest tip de subiect. Ei consideră că deprinderea tehnicilor de argumentare este utilă și necesară, pentru că:

- au ocazia să-și exprime punctul de vedere;
- abilitatea de a susține un discurs argumentativ este indispensabilă oricărui elev și viitor absolvent;

- din perspectivă pragmatică, elevii se vor întâlni cu astfel de situații în facultate sau în momentul când vor dori să se angajeze ("pe lângă prezentarea CV-ului, persoana în cauză trebuie să prezinte și o scrisoare de intenție și să susțină un interviu în cadrul căruia i se solicită să-și argumenteze\ motiveze opțiunea")
- elevului îi este solicitată atât gândirea, cât și însușirea corectă și nuanțată a limbii;
- testează mai complex cunoștințele generale ale elevilor, permițându-le să realizeze conexiuni, dezvoltându-le capacitatea de analiză și sinteză;
- sporește încrederea în sine, dezvoltă personalitatea.

4.4 LISTA REZULTATELOR OBȚINUTE; EVALUARE

Pentru a observa dacă ipoteza se confirmă sau nu, elevii ambelor clase vor avea la teză subiecte care privesc argumentarea, urmând a fi anexate și analizate câteva din lucrările lor pentru a se trage concluziile.

Lucrare scrisă la limba și literatura română pe semestrul al II-lea Clasa a X-a

I. Se dă textul:

- *Hyperion, ce din genuni
Răsaî c-o-ntreagă lume,
Nu cere semne și minuni
Care n-au chip și nume ;*

*Tu vrei un om să te socoți,
Cu ei să te asemeni ?
Dar piară oamenii cu toți,
S-ar naște iarăși oameni,
Ei numai doar durează-n vânt
Deșerte idealuri-
Când valuri află un mormânt,
Răsar în urmă valuri ;*

Cerințe :

(*Luceafărul*, M. Eminescu)

1. Precizați câte un sinonim contextual pentru următoarele cuvinte: *genuni, socoți, durează*. 10p
2. Identificați în text o figură de stil și motivați folosirea acesteia. 5p
3. Alcătuiți două enunțuri în care cuvântul *răsar* să aibă sens denotativ și conotativ. 5p
4. Identificați și comentați versurile în care Demiurgul descrie ființa umană. 10p
5. Încadrați versurile în contextul poemului. 10p
6. **Argumentați, în 6-10 rânduri, că textul dat se încadrează în curentul romantic. 10p.**

II. Definiți conceptul operațional *simbolism* și precizați patru trăsături ale acestui curent literar. 10p

III. Scrie un text de tip argumentativ, de 15 – 20 de rânduri, despre *tinerețe*, pornind de la ideea identificată în următoarea afirmație: „*Tinerețea și maturitatea nu sunt legate atât de ani, cât de sufletul omului. [...] Dovada tinereții e fapta*”. (Simion Mehedinți, *Scrieri despre educație și învățământ*) 30p.

Lucrare scrisă la limba și literatura română pe semestrul al II-lea**Clasa a XII-a R.P.**

I (70 p) Scrie pe foaie răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai jos:

*Un farmec trist și ne-nțeles
Puterea mea o leagă,
Și cu nimic nu m-am ales
Din viața mea întreagă.*

*E un luceafăr răsărit
Din negura uitării,
Dând orizont nemărginit
Singurătății mării.*

*Îngălbenit rămâne-n veci
Și-i e aproape stinsul,
Când ale apei valuri reci
Călătoresc cu dânsul.*

*Cu-atâtea tainici rugăminți,
Cu-atâtea calde șoapte,
Cu-atâtea lacrimi fierbinți,
Vărsate zi și noapte,*

*I te-ai rugat: dorul nespus
Din suflet să-ți alunge,
Dar el se-nalță tot mai sus
Ca să nu-l poți ajunge.*

*Va rămânea necunoscut
Și va luci departe
Căci luminează din trecut
Iubirii celei moarte*

*Și se aprinde pe-orizon
Pustiu de mări și stepe
Și a lui farmec monoton
M-a-nvins fără-a-l pricepe.*

(M Eminescu, *Un farmec trist și ne-nțeleș*)

1. Transcrie, din strofa a treia, un cuvânt utilizat cu sens denotativ și un cuvânt utilizat cu sens conotativ. 4 puncte
2. Alcătuiește câte un enunț cu un sinonim și cu un antonim ale cuvântului subliniat în următorul vers: „Și a lui farmec monoton” 4 puncte
3. Menționează două teme/motive literare, prezente în poezie. 4 puncte
4. Prezintă doua asemănări între acest text și poemul Luceafărul de M. Eminescu. 7 puncte
5. Precizează două mărci lexico- gramaticale ale prezenței eului liric în text. 4 puncte
6. Transcrie din text două structuri lexicale/ cuvinte care sugerează imaginarul poetic eminescian. 4 puncte
7. Explică semnificația unei figuri de stil identificate în versurile: „E un luceafăr răsărit/Din negura uitării,” 10 puncte
8. Comentează, în 6 – 10 rânduri, cele trei strofe din final, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice 10 puncte
9. Prezintă semnificația titlului, în relație cu textul poeziei date. 10 puncte
10. Argumentează, în 6 – 10 rânduri, că textul dat se încadrează în lirica romantică . 13 puncte

II. (20 puncte) Scrie un text de tip argumentativ, de 15 – 20 de rânduri, despre puterea exemplului personal, pornind de la ideea identificată în următoarea afirmație: „Când chemi la muncă, să te văd cu sapa”. (Nicolae Iorga, Cugetări)
10 puncte oficiu

4.5. CONCLUZII PROIECT DE CERCETARE

Pentru ca interpretarea să fie validă, se realizează o **grilă de observare a produselor realizate de elevi** la teză. Pentru a se remarca dacă ipoteza e validă sau nu, se analizează același grup de elevi care a participat la dezbateră inițială, avându-se în vedere progresul\stagnarea\regresul:

Grila de observare a produselor realizate de elevi la teză:

Clasa a X-a C

NUME ELEV	ARGUMENT CLAR FORMULAT	EXEMPLU RELEVANT	CONCLUZII ADECVATE
1. C.Valentina	0,5	0,5	0,5
2. D. Maria	1	1	1
3. D. Marian	1	0,5	0,5
4. M. Cătălin	1	1	1
5.S. Alina	1	0,5	1
6.T. Daniel	1	0,5	1
7.V. Georgiana	0,5	0,5	0,5

Clasa a XII-a R.P.

NUME ELEV	ARGUMENT CLAR FORMULAT	EXEMPLU RELEVANT	CONCLUZII ADECVATE
1. A. George	0	0,5	0
2. C. Ionuț	0	0,5	0,5
3. C. Daniel	0,5	0,5	0
4. I. Alexandru	1	0	0,5
5. M. Adrian	0	0	0,5
6. R. Emilian	1	0	0
7. T. Valentin	0,5	0	0
8. V. Alexandru	0	0,5	0

În urma grilei de observare a produselor realizate de elevi și a analizei lucrărilor acestora, se constată că elevii clasei a X-a (ANEXA 3-A) au adus argumente mult mai pertinente, că textele lor de tip argumentativ sunt net superioare celor realizate de elevii clasei a XII-a ruta progresivă (ANEXA 3-B). De cele mai multe ori, așa cum se poate observa din lucrările anexate, elevii clasei a XII-a R.P. nici nu au rezolvat subiectul II, care consta în efectuarea unui text de tip argumentativ despre puterea exemplului personal. Elevii clasei a X-a au rezolvat subiectul de tip II, care consta în efectuarea textului de tip argumentativ despre tinerețe, producând (în cele mai multe cazuri) argumentări valide, coerente, care respectă structura unui astfel de tip de text.

Elevii își construiesc deci propria cunoaștere a unei argumentări prin experiență, reprezentată de sarcinile de lucru realizate treptat, rezultând scheme sau modele mentale legate de discursul de tip argumentativ. Profesorul este cel care a asigurat contextul pentru activitățile elevilor, însă demersurile lor au fost individuale.

În concluzie, ipoteza de la care s-a pornit- dacă elevii își argumentează un punct de vedere în mod constant, atunci competențele lor argumentative se ameliorează- se confirmă.

CAPITOLUL 5

CONCLUZII FINALE

Pentru omul modern, capacitatea de a-și susține convingător o idee, o opinie, un principiu, o soluție, o judecată de valoare, a devenit un lucru vital. Fără să știe să se facă ascultat, să negocieze, să convingă eficient, să evalueze argumentele pentru a lua o decizie corectă, tânărul de azi nu are nici o șansă în societate.

Problematica argumentării este complexă și se situează în câmpul de interes al mai multor discipline, făcând astfel și mai dificilă abordarea ei în zona didacticii. Ar fi nevoie de o revizuire a programei care să corecteze unele lucruri:

- să rezolve inconsecvențele terminologice și să facă clarificările conceptuale aferente;
- să delimiteze clar conținuturile specifice disciplinei limba și literatura română, pentru o eficiență corelare cu ceea ce se face la logică în clasa a IX-a;
- să confere competențelor specifice și conținuturilor o ancorare clară în dimensiunea pragmatică a comunicării, valorificând componenta lingvistică\retorică a discursului argumentativ;
- să nu eludeze dimensiunea morală a argumentării.

Subiectele avute în vedere de textele de tip argumentativ ar trebui să vizeze realități contemporane, să fie ancorate în realitate, după modelul oferit de testele Toefl:

Noi devenim din ce în ce mai dependenți de calculatoare. Acestea sunt utilizate în firme, spitale sau chiar atunci când se planifică un zbor cu avionul. Este această dependență de computere un lucru bun sau ar trebui să fim mai reticenți față de beneficiile lor?

Aceleași legi care interzic vânzarea și consumul de heroină ar trebui aplicate și în cazul tutunului?

În ce măsură este acceptabilă utilizarea animalelor în cercetarea științifică?

Cu ce fel de provocări se confruntă elevii în învățământ? Ce recomandări ai oferi?

Sunt femeile părinți mai buni decât bărbații?

Ar trebui ca banii să fie cheltuiți pe explorarea spațiului?

Țările bogate ar trebui să șteargă toate datoriile țărilor sărace?

Ar fi nevoie de elaborarea unei didactici a argumentării\ discursului argumentativ, care:

- să articuleze "o filozofie" a argumentării din punctul de vedere al didacticii;
- să clarifice teoretic relația argumentare\ discurs argumentativ, delimitând astfel obiectul specific disciplinei;
- să ofere metode, activități de învățare adecvate predării și evaluării argumentării\ discursului argumentativ, corectând astfel ruptura dintre curriculum și evaluările naționale.

O altă nevoie ar fi conceperea și organizarea unor cursuri de formare pentru profesori, care să aibă ca tematică problema didacticii argumentării.

ANEXA 1
PLAN DE LECȚIE ARGUMENTAREA

Clasa: a X-a

Arie curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Profesor: Manole Alexandra

Subiect: Textul argumentativ

Tipul lecției: combinată

I. Dobândire de cunoștințe

II. Sistematizare de cunoștințe și deprinderi

Obiectiv general: inițierea în tehnica discursului

Obiective de referință:

- Să susțină argumentat un punct de vedere într-o conversație;
- Să elaboreze o argumentare scrisă pe o temă dată.

Obiective specifice:

a) *Actul vorbirii:*

- Să-și ordoneze ideile urmând algoritmul unui anumit tip de plan discursiv;
- Să convingă cel puțin un coleg utilizând corect, logic, argumente și exemple;
- Să respingă opinii cu care nu este de acord, utilizând argumente logice;

b) *Competențe lingvistice intradisciplinare*

- Să formuleze întrebări folosind elemente suprasegmentale, paralingvistice;
- Să ordoneze răspunsurile argumentative, utilizând corect conectorii cauzali și de consecință;

c) *Competențe socio-pragmatice*

- Să aleagă registrul de limbă potrivit jocului de rol (registrul familiar)

d) *Competențe strategice*

- Să mențină o polemică utilizând conectori logici

e) *Competențe discursive*

- Să relaționeze fraze, paragrafe, mesaje în mod logic, coerent

f) *Competențe educative (educația microgrupului)*

- Să rezolve sarcini în perechi sau pe grupuri, cooperând constructiv
- Să completeze obiectiv fișa de autoevaluare

Strategie didactică: mixtă

a) **Metode**

- Conversația / conversația euristică;
- Explicația;
- Problematizarea;
- Învățarea prin descoperire;

- Investigația
- b) Mijloace de învățământ**
 - Texte fotocopyate;
 - Fișe de autoevaluare;
 - Cretă colorată;
- c) Forme de organizare**
 - Frontală
 - În perechi
 - Pe grupuri
 - Individual

Resurse umane

Din punct de vedere al particularităților individuale și de vârstă, nivelul clasei este unul mediu, media generală obținută la evaluarea predictivă fiind 6,12.

Tip de evaluare: formativă

Instrumente de evaluare:

- a) Tradiționale:
 - Proba practică
 - Proba orală
 - Proba scrisă
- b) Alternative:
 - Investigația
 - Autoevaluarea

Locul desfășurării lecției: sala de clasă

Secvențele lecției	Obiective specifice	Activitatea de învățare și metodică	Tehnici de instruire	Timp
1.Captarea atenției	O4 O5	Organizarea clasei Vă propun pentru început un joc, în același timp amuzant și interesant: <i>De ce ? Pentru că...</i> Regula jocului este următoarea: eu spun o propoziție enunțiativă. Un elev va transforma propoziția mea enunțiativă într-o propoziție interogativă. Următorul participant la joc trebuie să răspundă la această întrebare și să formuleze o altă întrebare, adresată colegului său. -exemplific jocul ; -atrag atenția asupra corectitudinii formulărilor întrebărilor și răspunsurilor (elemente suprasegmentale; conectori logici)		3' 5'

2. Anunțarea subiectului lecției Motivarea învățării		Pentru că am observat că nu reușiți întotdeauna să vă susțineți punctul de vedere într-o discuție, m-am gândit că va fi interesant și foarte util pentru voi să învățați în mod organizat, nu intuitiv, cum se argumentează un punct de vedere.		1'
3. Enunțarea obiectivelor		Prezint obiectivele.		1'
4. Dirijarea învățării		Distribui <i>fișa nr. 1</i>. Construiesc pe tablă schema discursului argumentativ. Pașii realizării schemei -definirea termenilor : <i>a convinge/a persuadea</i> -definirea conceptelor de: <i>teză/argumente/exemple/antiteză/contraargumente/exemple/sinteza</i> - cum ne putem organiza ideile printr-un plan dialectic? - definirea planului linear (de progresie) Distribui textul <i>Elogiul mersului pe jos</i>, fotocopiat (vezi Fișa 2) Enunț sarcina de lucru: Aplicați schema teoretică a textului argumentativ pe acest text: -identificați teza, argumentele care o susțin și apoi, pentru fiecare argument, cel puțin două exemple; - identificați tipul planului argumentativ: dialectic sau linear.	exercițiu de recunoaștere și motivare organiza-re frontală problematizarea lucrul în echipă	17' 13'
5. Obținerea performanței Feed-back	O2 O3 O6 O7	Propun elevilor un joc de rol: <i>Valiza</i> -enunț regulile jocului (vezi Fișa 3) -distribui fișele -îndrum realizarea jocului	-lucru în perechi	10'
6. Asigurarea retenției și a transferului		Temă pentru casă: Într-o cutie, pe catedră, se află 27 de bilețele pe care sunt scrise diferite teze. Fiecare elev va extrage câte un bilețel.		2'

Fișa 1

DISCURSUL ARGUMENTATIV**PLANUL DIALECTIC AL ARGUMENTĂRII**

1. TEZA (ideea directoare) punctul de vedere pe care vreau să-l justific <i>Viteza este utilă</i> 2. ARGUMENTELE elemente abstracte care permit justificarea tezei 3. EXEMPLELE elemente concrete care ilustrează argumentele (citarea nu este o probă, este o dovadă)	1. ANTITEZA (idei opuse tezei) <i>Viteza nu este utilă</i> 2. CONTRAARGUMENTE elemente abstracte care permit argumentarea antitezei și infirmarea tezei. 3. EXEMPLELE elemente concrete care ilustrează contraargumente
--	---

Argumente	Exemple	Contraargumente	Exemple
1.viteza poate salva vieți	-transfuzii de sânge -transplante de organe - intervenția Salvării -intervenția Poliției	1. viteza ucide	-accidente de motocicletă -accidente de mașină -accidente de avion
2.viteza permite oamenilor să-și lărgască orizontul de cunoștințe	-intervenția pompierilor -rapiditatea mijloacelor de transport ne permite să descoperim	2. viteza provoacă o percepție superficială asupra lumii	Omoară și mutilează mai des decât multe -turistul grăbit parcurge o regiune fără să fie atent la micile detalii ale locului pe care îl traversează; -stresul; -teama de accidente.
3. viteza provoacă bucurii puternice	civilizații îndepărtate -un motociclist are sentimentul că este stăpânul spațiului	3. viteza influențează negativ echilibrul nervos	

SINTEZA

Discutarea tezei și a antitezei

Stabilirea concluziilor

Exemple de teze:

Sportul este o activitate umană foarte importantă.

Jocul este o activitate umană foarte importantă.

Vizionarea unui spectacol de teatru este foarte interesantă.

Televiziunea dispune de cea mai mare putere de convingere.

Trebuie să fim moderni.

Vacanțele sunt utile.

Drogul- rai sau iad ?

Fișa 2

DISCURSUL ARGUMENTATIV

Elogiul mersului pe jos

Nu concep decât un singur mod de a călători mai plăcut decât acela de a călători călare, și anume călătoria pe picioare. Pleci când vrei, te oprești când ai poftă, faci ce vrei. Poți cunoaște chiar țara întreagă; apuci pe unde vrei: dacă ai luat-o la stânga, te poți răzgândi și întoarce la dreapta; te poți apleca asupra oricărui lucru care îți atrage atenția. Dacă vezi un râu, te poți bălăci în el, vezi o pădurice deasă, rămâi cât vrei sub umbra ei; vezi o peșteră, o vizitezi; vezi o carieră, îi examinezi mineralele. Poți rămâne cât vrei într-un loc, iar în momentul când te-ai plictisit, nu te obligă nimeni să rămâi acolo. Nu depinzi nici de cal, nici de mașină, nici de tren. Eu, personal, nu simt nevoia să merg pe drumurile bătute, pe drumuri obișnuite; îmi place să merg peste tot pe unde un om poate să meargă, vreau să văd tot ceea ce unui om îi este permis să vadă; și, nedepinzând decât de mine însumi, mă bucur de toată libertatea de care un om se poate bucura...

Mi-e greu să înțeleg cum poate un filosof să călătorească altfel decât pe picioare și astfel să se lipsească de frumusețea, de bogăția pe care i-o oferă pământul! Ce om, care iubește câtuși de puțin agricultura, nu și-ar dori să cunoască efectele pe care clima le are asupra recoltelor zonei pe care o traversează? Ce om, care are câtuși de puțin dezvoltat gustul pentru natură, poate să se mulțumească doar cu simpla traversare a unui loc, fără să-l observe îndeaproape, poate să treacă un munte fără să-i studieze măcar câteva specii de plante?

Câte plăceri diferite se pot resimți alegând această manieră agreabilă de călătorie, fără a socoti sănătatea care se întărește, spiritul ce se înveselește. Oamenii care călătoresc cu mașina mi s-au părut mereu triști, gânditori sau bolnavi, pe când pietonii, mi s-au părut mai veseli, mai vioi.

Când vrei, pur și simplu, să ajungi undeva, ia mașina sau trenul, dar atunci când vrei să călătorești, fă-o pe jos!

Fișa 3

VALIZA

Soțul și-a pregătit valiza pentru a putea petrece zece zile la Paris, de sărbători. Soția nu-l poate însoți, însă a făcut o listă cu tot ceea ce dorește să-i cumpere din capitala Franței. Obiectele de pe listă ar depăși, cu mult posibilitatea valizei soțului.

Regulile jocului

1. Soția trebuie să selecționeze obiectele la care consideră că poate renunța soțul său; încearcă să găsească un număr cât mai mare de argumente pentru a-și face soțul să renunțe la cât mai multe obiecte;
2. Soțul încearcă să păstreze cât mai multe obiecte; trebuie să găsească un număr cât mai mare de contraargumente;
3. Cei doi soți trebuie să mențină polemica;
4. Este interzis să detalieze obiecte.

Conținutul valizei

- un costum obișnuit;
- un costum pentru masa festivă;
- un costum sport;
- patru cămăși;
- trei cravate;
- douăzeci de batiste;
- trei pixuri;
- un stilou;
- o agendă;
- două aparate de fotografiat (unul color, unul alb-negru);
- o cameră video;
- un joc remy;
- trei suveniruri.

ANEXA 2-A

V

Luciferul
de Mihai Eminescu

Luciferul este o poezie romantică pe teme destinului omului de geniu. Poezia se desfășoară pe un vâz for epic într-o suită de metafore și simboluri prin care se reprezintă idei filosofice. Este deci în egală măsură o poezie de dragoste și filosofică.

Pentru a releva condiția genului referent, înmăsurat, Mihai Eminescu asimilează și transformă în simboluri linii ontologice din filosofia schopenhaueriană referitoare la omul suprem și cel comun. Geniul este izvoțat cu inteligență, divinitate, capacitatea de a-și depăși oțeră și aspirație spre cunoaștere. Omul comun este scidol, se caracterizează prin instinctualitate, subiectivitate, voință de a trăi, dorință de a fi ficit.

Din acest punct de vedere, Luciferul este o alegorie pe tema romantică a locului genului în lume. Astfel, axiomele și poveste, personaje și relațiile dintre ele nu sunt decit o suită de personificări, metafore și simboluri care reprezintă idei, concepte, atitudini ieșite dintr-o meditație asupra genului vădit ca ființă referită și relatără spus prin structura omului comun. Aceasta viziune romantică asupra genului este puternic influențată de filosofia lui Schopenhauer.

Elementele romantice: teme genului născut, a demonului subiectiv, a titomului răscătit împotriva

condiției sale, legătură strânsă între iubire și natură, cadrul nocturn, noaptea de absolut, elementul cosmic, inspirație folclorică, intensitatea sentimentelor.

Iubirea ^{este} proiectată într-un cadru natural.

Temele sunt realizate printr-o suită de motive de circulație romantică: - demonul, zăgarul, titonul

- mortul fumes
- costumul singuratic
- motivul visului
- oglinzi
- motivul stelei (stele, lucifer)
- capul roșu
- motivul acvatic.

Prin toate aceste argumente se demonstrează că „Luciferul” de Mihai Eminescu este o poezie romantică.

①

„Luceafărul” de Mihai Eminescu este o poezie romantică deoarece printre versurile acestei curg izvoarele iubirii, pentru că cuvinte de dragoste își găsesc cuib aproape în fiecare strofă și pentru că miresma dragostei plutește în jurul cititorului.

Această poezie este îngredită de-o portă de gardul de flori al iubirii iar de cealaltă portă de gardul cu spini al suferinței. Dragostea fără suferință este o dragoste moartă neputând supraviețui una fără cealaltă. Atunci când iubești, când simți că tot universul e atât balode de dragoste și când întreaga natură te ocomponiază în acest cântec prelung, înțelegându-te suferință, cea durere adâncă ce nu te lasă să te bucuri la maxim de magia iubirii.

Așa a pățit și îndrăgostitul din poezia lui Eminescu. Fiind Luceafărul de sus, nemuritor din fire, a putut atinge culmile cele mai înalte ale iubirii, oferind iubitei sale o dragoste pe care nici un om din lumea-ntrăgă nu i-o mai putea oferi. Hyperion neamăscănd până atunci sentimentul iubirii nu știa că focul dragostei arde atât cât atât cât ore lemne și că după aceea va rămâne atât aruză. Sărutul, nu avea cum să bănuie că după fericire va veni și suferința.

Iubita sa, nefiind nemuritoare ca și el nu putea percepe o iubire atât de puternică precum cea oferită de Hyperion și deci uită repede dragostea pe care nu demult i-o purta Luceafărului, aruncându-se în brațele primului venit.

Acum ajunge Hyperion să amărească și cealaltă față a iubirii, pe cea a suferinței.

Această poveste înscrisă în versuri arată doar că poezia „Luceafărul” de Mihai Eminescu este o poezie romantică fiind prezentă în ea toate elementele specifice

romantismului. Posiunea, iubirea, dorința și suferința sunt elemente specifice iubirii; și totuși că aceste sentimente le regăsim și în versurile lui Eminescu, fapt care dovedește că poezia se încadrează în genul romantic.

Luceafărul

Mihai Eminescu

Luceafărul se dovedește a fi o construcție complexă, bazată pe îmbinarea elementelor clasice și romantice, cu predominarea elementelor romantice.

Clasică este perfecțiunea formei, construcția simetrică, rafinamentul și simplitatea exprimării artistice. De clasicism ține și dilema lui Hyperion, care trebuie să aleagă între iubirea pentru o ființă pământeană și datorită de a rămâne ceea ce este.

Elementele romantice: tema genului marelui, a demonului îndrăgostit, a titanului răzvrătit împotriva condiției sale, legătura strânsă între iubire și natură, cadrul nocturn, ~~stea~~ de absolut, elementul cosmic, inspirația folclorică, intensitatea sentimentelor.

V
I
1. Argumentați că Luceafărul de M. Eminescu este o poezie romantică.

Luceafărul de M. Eminescu este o poezie romantică deoarece în ea este prezentată dragostea dintre fata de împărat și Cătălin. Dar la început ea se îndrăgostește de un lăcășor care comunică cu el prin vis. El s-a îndrăgostit așa de mult de ea încât ar fi în stare să dăruie nemuritor, numai să fie lângă ea. Cătălina însă este conștientă de Cătălin și încearcă să uite de lăcășor și să fugă cu el în casă.

Deaceia este o poezie romantică că în ea se petrece o iubire între lăcășor și după aceea cu Cătălin.

Poezia mai are și niste comparații care dau semnificație unei iubiri nedescrise între două persoane.

Din punctul meu de vedere este o poezie romantică dar ar fi și o poezie dramatică deoarece lăcășorul suferă după ce l-a părăsit fata de împărat pentru Cătălin.

V Lucraful de Mihai Eminescu

"Lucraful" este o sinteză a creației eminesciene (aici se întrine și se sintetizează perfect teme și motive specifice creației eminesciene: geniul, nemurirea, obscurul, opoziția opre doctului, natura, ⁴vișnea cosmică, filosofia, inspirația flobo-
-rică).

În ceea ce privește genul dramatic, trebuie să distingem între aspectul liric al termenului și cel al conflictului; ca tehnică dramatică, poemul este alcătuit din mai multe scene în care modalitatea creată de exprimare este dialogul - din punctul de vedere al conflictului, vorbim de fărâmișerile drama-
-tice de personaje între ceea ce sunt ele în realitate și ceea ce vor să fie.

Prezența unui narator care poartă la persoane a treia existența personajelor, construcția goală a obiectului, marea număr de vorbe specifice poeziei precum și prezența dialogului cu formule specifice de adresare, toate acestea dau poemului un caracter epic-dramatic.

Poemul este o meditație filosofică de tip romantic asupra existenței omului de geniu, dar și asupra dramei omului ca ființă duală ce pendulează eternic între fapte și conștiință, între posune și remușcare, între rațiune și instinct, între viață și moarte. Aceste aspecte au caracter dramatic prin prezența dialogului (dintre fete de inspirat și Lucraful; dintre Catelin și Catelina, din partea a doua; dintre Deming și Hipogon; din nou dintre Catelin și Catelina,

din partea a patra; schimbul de replici dintre Hiperyon și
 Latălina, din finalul primului). De dramatic sînt și
 scenele care evidențiază intensitatea trăirilor sufletești: fete
 oscilante între aspirație către marte și chemarea pămîntului
 (el însuși pe Hiperyon în finalul părții a doua). Dramatic
 este și hotărîrea Luciferului de a intra în contingent, de
 a se „marte din păcat”.

Caracterul dramatic este conferit de succesiunea de scene
 ale structurii, unde dialogul predomină.

Toate aceste argumente demonstrează că „Luciferul”
 de M. Eminescu este o poezie romantică dramatică.

ANEXA 2-B

TEMĂ

✓
1. Curent literar găsit în Franța, simbolismul promovează necesitatea unei maniere a poeziei: poetă de retorică romantică și poetă de impersonalitate poezică ^{substanțiale} poetice. Este exprimată ostil, dorința de a impune în poezie sensibilități de vizual, muzicalitate ce se evidențiază mai prin repetițiile cuvintelor și prin accentuarea unor sunete.

Poezia simbolistă este dominată de ambiguitate, de mitologie, de melancolie, înțelesul nu exprimă inelutabil, așa cum propunea poetul francez A. Rimbaud. Se urmărește stabilirea unor corespondențe între lume internă și lume exterioară, precum posibilitatea de a da versurilor mai multe interpretări.

Simbolistii consideră că nimic nu trebuie explicat în poezie ci doar sugerat. De asemenea, ei plădau pentru introducerea colorilor în poezie, dar sub formă mușchiilor pentru a păstra ideea de impresie. Elementul cheie al acestei poezii devine simbolul cu rolul de a sugera, iar el trebuie să fie distent și spontan, o asociație între sensuri, entități și imagini sensibile.

Poetul simbolist găsește în simbolism să traducă în imagini, în mod direct, o amintire literară, poate a implica ritmice. Se pune accentul pe imaginație, pe idee și pe orientarea către lumea interioară, care devine mult mai interesantă ca estetică. Sunt preferate amintiri tene și motive, precum iubirea, reveria, morțile, natura, singurătatea, melancolia, alcoolul, muzica.

ANEXA 2-C

Flori de Mucegai

Tudor Arghezi

① Argumentația că poezia lui Tudor Arghezi (Volumul "Flori de Mucegai" se încadrează în estetica urâtului.

Volumul "Flori de Mucegai" este situat prin excelență în zodia esteticii urâtului în sensul că tot ce nu apacă să treacă dincolo de "nivelul prag" al frumosului dându-i-se acestuia o acordantă pozitivă este cu consecvență atribuit esteticii urâtului.

Conform dicționarului de estetică, urâtul sa definit inițial în opoziție cu sublimul.

În acest context granița dintre "urât" și "frumos" este aleatorie.

Temă poeziei exprimă efortul creator al artistului ptr. un produs spiritual și consecințele pe care le are acesta stărilor interioare ale eului poetic.

Limbajul este caracterizat prin folosire cuvintelor care șochează prin expresivitate fascinantă, cuvinte "urâte" al căror sens capătă noi valori.

Dacă în "cuvinte potrivite" și în alte volume de versuri de mai târziu Tudor Arghezi folosește copios expresiile figurate, simbolurile, în "Flori de Mucegai" poetul dă curs liber curântului cu sens propriu direct.

Argotismele, cuvintele vulgare, considerate până la Tudor Arghezi neliterare, sunt adeseori prezentate ca o cerință de ordin estetic prin plasticitatea lor, în versurile "Flori de Mucegai".

Întreg volumul ilustrează cu pregnanță preferința poetului pentru cuvintele rare, tari, nede, expresive, potențial mai bogat decât altele, pentru a da mai multă culoare și relief tablourilor înfățișate.

Impresia de veselie creată și dozată cu cel mai autentic lirism nu e falsă.

Efectul artistic constă în surprinderea naivității sub expresia de mahala. Acești hoți, borbasi, țigani posedă toată gama lirică a umanității și o execută pe instrumente ce produc o duioasă ilabilitate, într-o limbă indecentă, argotică, cum e cazul în delicat explicație mitologică. a frumuseții mui "Pătălău":

"O fi fost mă-ta viară,
Trestie sau căprioară
și o fi prins în pântec plod
de strigoi de roevod"

Titlul volumului este un oximoron ce reunește două principii: motivul florii, simbol al frumuseții pentru estetica romantică și cuvântul regional cu aspect arhaic "mucegai", mușegaiul fiind o formă elementară de viață, care trăiește în medii umede, insalubre. Acest cuvânt "mucegai" marchează în acest context concepția sa privind "estetica urâtului", care prin asociere cu ideea de frumusețe, exprimată prin floare, întărește într-un paralelism perfect, convingându că frumosul se naște din "bube, mușegai și noroi". Florile de mușegai sunt emblema unei rodii în tenebre, unui rod negativ-monstruos, rod al morții.

Valoarea ^{versurilor} ~~poetice~~ constituie esteticul din care decurge binele, în funcție de experiența autorului și starea lui interioară.

1. Argumentați că poezia lui Tudor Arghezi (volumul *Flori de mucigai*) se încadrează în estetica urâtului.

Flori de mucigai

de Tudor Arghezi

Conform dicționarului de estetică, urâtul s-a definit inițial în opoziție cu frumosul, așa cum și grotescul se definește în opoziție cu sublimul.

În acest context, granița dintre „frumos” și „urât” este aleatorie, pentru că oricâte cămine ale frumuseții s-ar contura, generarea acelei senzații de plăcere, specifice esteticii „frumosului” ține în fond de măsură în care individul este mișcat sufletește, de acel „mirel prag” al intensității informației necesare declanșării senzației.

Astfel, tot ceea ce nu opacă să treacă dincolo de „mirelul prag” al frumosului, dându-i - se acestuia, obligatoriu, a coordonată paritară este, cu consecvență, atribuit urâtului estetic, acesta ajungând să se desprindă de la faza subliminală frumosului, trecând prin marmalitate și coșmar spre expresia generatoare de disconfort, până la granița cu grotescul, și ea, la rândul ei, subiectivă. Din această perspectivă, a categoriilor estetice, ne va fi mai ușor să situăm estetica argheziană.

Volumul *Flori de mucigai* este situat, prin excelență, în zodia esteticii urâtului. Nu de stângăcie poate fi acuzat Arghezi aici, în acest ciclu de poeme, ci de încrâncenare.

El se vede pe sine în postură unui ereanghelist, mai mare și mai chinat decât cei biblici, dând de veste lumii că versurile prezente: „Sunt stihuri fără am, / Sunt stihuri de groază, / Se sete de apă / Și de faame și de scriu / Stihurile de acum”.

Urmărind condițiile teoretice de fundamentare ale poeziei, putem observa că sunt întrunite toate elementele unei

poetici clasice: rima, extrem de reușită, putem alege ritmul, melancolicitatea deosebită, sentimente complexe și intense comunicate în regim direct. Se pune atunci problema care ar fi domeniul reprodus lui Arghezi de către critică, din structura prezadiei sale? În acest volum poetul reușește a extrem de puternică reînnoire a curentului cu sens, cu alte curente, în termenii poeziei moderne, o resemantizare. Bumbacă, în limbegi cotidian, curentul unghie este departe de a fi poetic, să chiar dispoziția, s-ar putea spune. O unghie pe tenacitate, la fel ca în poemul arghezian derine, însă, deindată, altcineva. „Am lăsat-o să crească / Și mi-a mai crescut. / Și mă durea mâna ca a ghiară, / Neputincioasă să se strângă”. Se poate alege că acum sfera semantică s-a extins, mâna devenind ghiară, senzația declansată în conștiința cititorului amplificându-se extrem de mult. Imaginea de realitate în versul: „Și m-am silit să scriu cu unghiile de la mâna stângă” este secantă pt. percepția noastră obișnuită. Actantul nu numai că nu își absoarbe rana ci parca, posedat de o voluptate a durerii, și autoamplifică tortura. Se pare că arsem de a face cu ceea ce Nicolae Balotă numea supunerea nu unui comandament din afara, ci unui imperativ launtric. „Nu este aici E. I poezia unui poet, damant. Este în schimb, mai mult decât alte încăperi ale edificului poetic arghezian, a poeziei a condamnării în poezie.”

ANEXA 2-D

②

Jocul a fost, este și va fi un prilej de bucurie pentru toți copiii din lume, un mod de a învăța lucruri noi, de a-și dezvolta abilitățile și de a-și face noi prieteni.

Jocul este o activitate serioasă ajutând la dezvoltarea copiilor, la creșterea lor și totodată la amplificarea prieteniei lor.

Jocul reprezintă o mintire frumoasă a copilăriei noastre și nu numai. Omul cât trăiește folosește jocul în mai multe situații, uneori chiar fără să realizeze acest lucru.

Jocul nu dispore niciodată din viața noastră.

Jocul

✓
Jocul este o activitate umană dominată în copilărie, prin care copilul își satisface imediat, după posibilități, propriile dorințe, acționând conștient și liber în lumea imaginarii pe care și-o creează singur.

Această activitate nu este specifică doar copilului, ea întindându-se și la adolescenți, la maturi, sau chiar la bătrâni.

Cu totuși ne refugiem deseori într-o lume imaginată, pe care ne-o creem plină de viață, de dorințe ce se împlinesc, de imaginație, o lume paradisiacă în care restricțiile lipsesc.

Putem spune că uneori jocul poate fi o activitate serioasă care ne ajută să ne relaxăm și să evadăm pentru câteva secunde, minute sau ore din viața de zi cu zi.

41 V

2. Argumentați că jocul este o activitate serioasă.

După părerea mea jocul este o activitate serioasă deoarece pot' învăța foarte multe, depinde, pot fi jocuri inteligente unde pot' să-ți dezvolt' memoria, adică să gândești mai repede sau un joc de fotbal care' și el este o activitate serioasă deoarece trebuie să joci cât mai bine cu echipa ta să învingi. Sunt și unele jocuri care nu te pot' ajuta în nici un fel, de exemplu jocurile pe calculator. Ele chiar nu sunt benefice pt. corp că trebuie să stai foarte mult în fața calculatorului.

Jocul

Jocul, ^Vdeși nu are o utilitate evidentă, este făcut de plăcere. El fund o bună modalitate de a învăța și niciodată nu devine o rutină. Descrie caracterul fiecărei persoane.

Jocul este o formă de activitate tipic umană, esențială, fără scop imediat, prin care copilul potându și ajunge să înțeleagă fenomenele naturii. Este una din activitățile umane fundamentale prin care omul își satisface imediat, după posibilități, propriile dorințe acționând conștient și liber în lumea imaginare pe care și-o creează singur.

Alteț pentru copii, cât și pentru adulți, jocul este o activitate extrem de necesară și de importantă deoarece prin joc și construiesc imaginația și creativitatea.

Tema:

✓
 2 Rolul părinților în dezvoltarea copilului este esențial, acesta influențându-și viața prin propriile acțiuni și decizii. Jocurile influențează dezvoltarea personalității deoarece copilul învață despre oportunități, activitate, riscuri și înțelegerea de a face sau lucra.

Prin jocurile mintale oferite sau jucate alături de părinți sau, copilul învață să se distreseze dar să-și dezvolte și capacitățile mintale.

Părinții sunt sursele cele mai importante pentru un copil, deoarece ei îi oferă viața, pentru el și pentru că un copil poate copia, copia și dezvoltarea propriilor obiceiuri.

✓
 Școala este importantă
 în formarea individului.
 ② Argumentați că rolul școlii este esențial în formare
 individului.

Școala este instituția care are cea mai mare contribuție
 în formarea unui individ.

Această instituție devine pentru noi o a doua casă. Colegii
 noștri fiindu-ne ~~cei~~ ^{mei} buni și fideli prieteni, iar profesorii
 devenindu-ne ~~ne~~ ^{mei} părinți.

Profesorii acestei instituții ne descoperă calitățile și
 talentele îndrumându-ne spre a face ce ne place și
 la ce suntem noi capabili. Școala este necesară
 pentru noi exact de aici deoarece fără școală
 nu am fi învățat literele și fără ~~a~~ ^{ști} literele
 nu am fi știut să scriem și să citim și comunicăm
 cu ceilalți din jur ar fi foarte restrâns
 pe parcursul anilor această instituție ^{s-a} dezvoltat
 din ce în ce mai mult punându-ne ^{la} ^{sa} dispoziție
 mai multe posibilități de a învăța ușor.

2. Rolul școlii în formarea individului.

Sunt de acord cu afirmația lui Nicolae Iorga - „Școala cea mai bună e aceea în care înveți înainte de toate a înveța”. În susținerea căreia aduc următoarele afirmații:

În primul rând, excludând imperativul de a ști să scrie și să citești, trebuie să te deprinzi să-ți ascuți pe ceilalți, să poți prelua încredințări și să ai capacitatea să decodifici ce e bine și rău și ce nu.

În al doilea rând, educația omului începe adesea cu primele clipe de viață, iar prima etapă organizată a constituirii perioadei prescolare, de aceea a rămas perfect valabilul proverbul „cei șapte ani de acasă”. Școala întregeste paleta complexă a educației într-un mediu instituționalizat, unde rigurozitatea, disciplina și programul ordonat formează personalități sănătoase și competitive pt. societate.

Pe de altă parte, orice elev trebuie să-și organizeze timpul de învățare, astfel se creează o confuzie totală, se pierde controlul asupra motiunilor și concepțelor ce trebuie însușite, riscul fiind acela al unei munci haotice și de aceea total ineficiente.

În concluzie, foarte important este faptul că mai târziu trebuie să înveți cum să înveți, adică să ști să discerni prioritățile și interesele în direcția scopului pe care fiecare om îl are în viață.

ANEXA 3-A TEZE CLASA A X-A

altă scară și pentru că nu poate fi compatibil cu ființele de pe Pământ. După ce a realizat un paraj bazat pe unitatea viața umană, viața vegetală, lui Hyperion i se sugerează trădarea fetei fiind îndrumat să privească Pământul.

Poemul „Discofonul” este alcătuit din 90 de strofe, structurate în 4 tabloane ce sunt subordonate a două planuri: universal - cosmic și uman - terestru. 10p.

- I. 1. ~~genuri~~ - ~~născut~~ da, propoziție
~~scoti~~ - ~~a deveni~~ a se crede, a se considera
~~durată~~ - ~~a trăi~~ a dormi, a pernocta Op.
2. Figura de stil din acest context este metafora „Răzai c-o mîngăie lume”. Nu! 1p.

3. sens denotativ: diminuează resursele. 2p.
 sens conotativ: în urma ~~unor~~ multor prieteni.

4. În versurile date este prezentat inorologul Demingului prin care încearcă să-l convingă pe Hyperion că nu este bine a face cerându-i să-i ia nemurșura.

Acesta descrie ființele umane ca pe niște muritori fără suflet.
 „Dar piatră camerei cu tefi, / S-ar naște iarăși oameni.” 8p.

III. Tineretea și maturitatea au sunt legate atât de anu, cât de sufletul omului. E. J. Lorado tineretii e fapta.

Caed că acest fragment se referă la un om care în copilărie, de exemplu, a suferit foarte mult din cauza divorțului părinților sau căruia i-au fost luate drepturile, a persecut care au a fi tratat ca un om. Acesta? se maturizează prematur din cauza suferinței sau pentru că trece prin momente mai grele.

Sau un om mai în vîrstă se poate considera încă un copil în sufletul lui. Este o persoană careia îi place viața și o trece cu bine peste alupele mai dificile. Se poate considera în sufletul lui încă un copil, un adolescent care nu ascultă de nimeni și nu-l interesează nimic. 10p.

6,90

I.6. Romanticismul este un curent literar, este universul simbolismului. Are la bază singurătatea dar mai ales iubirea, dragostea.

Un reprezentant foarte important al acestui curent literar a fost clivai Eminescu. El a scris mai multe poezii printre care și „Luceafărul”. În această poezie el și exprimă sentimentele sincere, de iubire, și ~~și~~ asemenea dragă lui. „Luceafărul” are la bază basmul „Fata din grădina de aur” acesta este cules de germanul Richard Kunich.

8 p.
10 p. 8 p.

Zburătorului, din folclorul indian și german și din opere scrise de Schopenhauer. El prezintă o poveste de dragoste, cea dintre artistul cinez și Eătalina; e dovadă că dragostea este cel mai sacrificiu, atunci când buceaful pleacă în urmărirea monstruită; o poveste de trădare, Eătalina este iubită de Eătalin și o realizare dramatică. Eu cele menționate, buceaful aparține curentului romantic. 4p.

II. Simbolismul este un curent literar apărut în Franța prin secolul XIX. El este un curent literar mai greu de "digerat" de un cititor mediu. Temele sale sunt morbiditate, tristețe, autorul prezintă o deranjare a adusă de o întâmplare, o realizare sau chiar un timp amestecat. Unul dintre promotorii simbolismului numimesc a fost George Baudelaire. El a scris multe opere bogate în imagini puternice: "Euphorie", "Amurg", "Isamnia", "Amurg violet". Simbolismul este un curent literar puternic care are ca principiu deschiderea ochilor la realitate și realizarea deranjării, și de-a combata romanticismul. 9p.

III. Timiditatea și maturitatea nu sunt legate atât de vârstă, cât de sufletul omului. [] Devada timideții e fapta. Sufletul vârstă este foarte conștient. Multe spun că pierderea nime cu experiența. Dar nu este adevărat. Maturitatea ține mai mult de întâmplări grele din viața unui om. Ea nu vine în timp, câte un pic, ci lovește ca un perete în plină figură. Pentru mulți vine destul de târziu și îi poate costa. În cazul meu, ea a venit la vârsta fragilă de pauperești ani. Întel meu a avut o întâmplare medicală groaznică, iar eu și sora mea a trebuit să ne asigurăm soluțiile de viață primară.

al mamei. Atunci m-a lovit pe mine. Realitatea ~~scutur~~ ^{scutur}. Se
 spune că adesea doare și ceea ce se spune în casul ~~scutur~~
 acesta este corect. Naturitatea și balanțul mental nu vin
 încet. Kim atunci când mi te aștepti. A avea o mîntă
predominantă? nu îți asociază automat rolul de „al deștept”.
 Acest rol trebuie dovedit, iar aceasta este „dovada timeneti”. O
 mîntă tîmără și maturo este o mîntă productivă.

22 p.

+10 p. g.

prea pompos neînțelegând de ce poezi care abordau acest
tîl nu se plădiseau să vorbească numai despre dragoste

Un poet reprezentativ al acestui ~~curent~~ ^{subcurent} este George
Bacovia. Acesta ca și mulți alții, au dorit să încadreză
în versuri nu numai simțământul iubirii ci și pe al al
mortii, dorind ca poezia să nu fie privită doar ca ceva
legat numai de dragoste, natură sau patriotism ci și de
moarte. Acest curent are ca temă simbolismul 8p.

II Tineretea n-are bătrînețe. Un om tînor rămîne
tînor pînă în dîpa mortii.

Tineretea trupului este ~~introducere~~ ^{introducere} o tinerete trecătoare
în timp e tineretea sufletului este nemuritoare. Un
om tînor este mereu vesel, fîră griji, sprinzînd problemele
vieții drept lucruri trecătoare din pricina cărora nu
trebuie să-și ~~negrecesc~~ ^{negrecesc} gîndurile și inima. Un om
tînor este îngăduitor cu cei din jur dar nu înconștien-
ent, este vesel dar ~~nu~~ ^{nu} știe cînd trebuie să fie și
serios, este sociabil dar și tăcut și nu sare nicodată
cu copul înainte fîră ~~ca~~ ^{ca} înainte să se asigure dacă
nu cumva dă cu copul de un zid. A ocea ~~toată~~
sufletul tînor nu înseamnă a fi și prost. și a nu
gîndi înainte de a lua o decizie. Tineretea
sufletească este un lucru pe care nu mulți
omeri reușesc să-l dețină din cauză că omul
mult cum este ~~să~~ ^{să} fî tînor și să privești chiar și
lucrurile cele drept bune. 25p.

+10p. ef.

98

Între Estolimo și Hyperion era o drogoare mare, dar din parate interenise a problems gross, Estolimo era finta odico era meritoare, iar Hyperion era un etru, dar era nemeritor, și din ocazie senza ocazie doi nu se puteau iubi. Hyperion e foarte e elgere bun, de e nu deseri meritor, iar Estolimo e rămas în Estolimo. 8 p.

II Simbolismul - curent literar parut în Franța la sfârșitul secolului al XIX-lea, un precursor al modernismului, opere se recree impetivie exercitului de sentimentului din romanticism, propunând alte teme și motive:

- moarte
- deznădejde
- boala
- deșănță

III De mici, sepsi, de se cad opung în clase a VIII-a, liceu, ei se gândesc la nisterruri, cum să facă bani, unde să muncască, se face, dar face e greșala miora. Întreaga e unicul scop, ultima parva, de e oare un vitor, de e îngulăuitor, omul trebuie să învețe. Ei se gândesc cum și unde să muncască, cum să și construiescă proprie casă, cum să fi și alibi copii, dar la un singur lucru nu se gândesc, și acesta face parte din maturitate, și acesta este greșala, muncă și străduință de a le face pe toate.

Oamenii în tinerețe învețe cum să construiescă viitorul, iar la maturitate totul devine realitate, "doar de tinerețe e fapta" făcând atunci când omul începe să muncască, să facă bani, să și împrumute tot felul de opede și mijuri pentru a se duce cât mai bine.

Oamenii în tinerețe cum să se comporte în sine și cu alții și pot avea mulți prieteni, opuband și fiind opitoli de alți oameni.

Pentru o trece, omul nu trebuie doar să facă, cum este în sine de ori, și doar, muncă și opite pe sine, să și facă un bine, să muncască la a finisare care în do e unui pumugos de bani, având un talent mărit.

6.30
 sau poate ne prinde bine doar la un singur lucru, ceea ce este ideal pentru a-și face un viitor
 este de cel bun.

Deci nu înveți în tinerețe ~~cu~~ cum e să muncești, nu te introducești cel de
 mult poți să vii fi să un om de rând, bun, viitor și de care lui.

23 p.

+10 p. g.

6,30
(scor, 30)

Teză la LB, Română

- I ① socoti - ~~se socotesc~~ ^{a se crede, a se considera} asemenea, genui - ~~cereri~~ ^{chis. propoziție}
durează - ~~da~~ ^{a dămuri, a persista}
② „semne și minuni” - ~~repetitive~~ enumerative ^{OpP}

③ ~~A să rezar coarda~~

Soarele ~~reșar~~ merge pe cer. 2p

- ④ „Ei numai doar durează-n răst / Besește idealuri”

Bemimurgul se referă la oameni spunând că dau speranțe false și că nu știu să își atingă idealurile, abătându-se de la drum. 5p

- ⑤ Versurile acestea se încadrează în al treilea tablou. În acest tablou este vorba de Hyperion care merge la Bemimurg ptr. a își schimba statutul de nemuritor în muritor. Bemimurgul îi spune că nu își poate schimba statutul deoarece el are o altă soartă și nu este compatibil cu cei de pe pământ. Bemimurgul îi mai sugerează și trădarea îndemânând să se uite pe pământ. 4p

- ⑥ Aceste versuri se încadrează în curentul romantic deoarece Hyperion este dispus să

renunțe la hemurire ptr fata. Astfel dove dind si ibire sinceră și resnică. În timp ce el încearcă să și arate ibire fata de ea, acesta se întrăgostește de alpinera abătându-se de la ideali ei. 7p - se

II Simbolismul este un curent literar apărut în Franța la sf. secolului al 19-lea, un precursor al modernismului. Apare ca reacție împotriva excesului de sentimentalism din romantism. Provoacă alte teme și motive: dezamădire, boala, nervoză, alcoolismul, depresia, etc. 7p

III Tineretea nu depind de ani ci de felul omului de a fi și de traumele trăite. Necazurile vieții pot maturiza o persoană mai repede decât este cazul. Acestea pot răpi copilăria și fericirea unei persoane atunci atunci în stadiul de a numai realiza că este încă la varsta copilăriei. Prin fapte o persoană și poate atrage supărare și necazurile, dar acest lucru și de scârta care și este scrisă și pe care nu o poate schimba. Maturizarea unei persoane este necesară și foarte bună dacă are loc în momentele potrivite ale vieții și printr-o cale mai bună decât necazurile. Familia joacă un rol important în copilăria, tineretea și maturitatea unei persoane. Un rol important joacă și mediul social în care trăiește această persoană.

-și Prietenile care se leagă ^{de-a} dea lungul timpului de la copilărie până la vârsta de adult au și ele de asemenea o importanță deosebită. Tinerețea presupune o schimbare deosebită fiind nevoit și simțind nevoia de a îți schimba felul de a gândi, felul de a te organiza, etc. poate chiar și prietenii care îți se par nepotriviti în ceroul tău și care consideri că nu îți pot da un exemplu bun de urmat. Tinerețea și maturitatea depind în mare parte de idealurile și dorințele unei persoane. 25 p.

+10 p. sf.

II) Tinerețea este partea vieții cea mai frumoasă unde de obicei drumul spre maturitate, respectiv întreaga parte a maturității. În tinerețe poți face un drum foarte bun spre maturitate, făcând parte de care te vor ajuta foarte mult, asta datorită scăderii grijilor din această parte a vieții numită maturitate unde vei avea mai multe griji ca de exemplu propria familie, preocuparea de carieră, copii, cheltuieli mult mai mari. Dacă știi cum să faci în partea dinaintea maturității (tinereții) ai te descurși foarte ușor și va fi foarte bine, chiar dacă te chină ceva mai mult, dar știi că în viitor vei avea totul rezolvat și viața va fi mai ușoară și mai frumoasă. ~~Am~~ ^{Am} în maturitate totul fiind foarte greu de făcut sau rezolvat, multe lucruri pe care le rezolvi în tinerețe au foarte puține durere de cap. ?

Frage nu are sens!

parte este părerea mea despre prima și a doua parte a vieții.

20p.
+10p. g.

l

6p.

4) Simbolismul - este este un curent literar, creat în zona
la sf. sec. 19. la un precursor al modernismului
(Oct. Minic)

Ex: - morte

— pondus vile artificiale

- classicism

~~inhibe~~? inhibeaa defuncta

59

[illegible]

+ 10 p. of

- Moarțea
- Neuroza
- detamogfina
- boala 6p.

III Tineretea

"Tineretea și maturitatea sunt legate atât de
amici, cât de sufletul omului."

Tineretea este foarte frumoasă trebuie să ști să
te bucuri de ea, să nu o lași să treacă pe lângă
tine și să te trageți la bătrânețe doar cu sufletul
tăcer, în rest totul s-a dus cu amice.
Când ești tânăr faci greșeli dar și lucruri bune,
iubești, te maturizezi și apoi vezi lucrurile din altă
perspectivă.

Ar fi bine ca toate lumea să fie tineri și
independenți, dar vine un moment când ne lovește
o gresală și asta ocazională ne ajută să ne
maturizăm.

Cu toate acestea tineretea este cel mai frumos
lucru care ne se întâmplă în viață. 20p.

+10p. of.

III. Afirmatia: "Tineretea si ~~romantismul~~ marturis-
tatis nu sunt legati atât de arși, cât de
 sufletul omului. Pe o parte a tineretii e "fapta"
 vrea să ne spună că sufletul omului rămâne
 tânăr până la moarte, și că trebuie să
 știm cum să ne comportăm în viață,
 să facem fapte bune, să ajutăm
 oamenii când sunt la greu, să nu mai
 fim atât de răi cu cei din jurul nostru.
 "Pe o parte a tinereții este fapta", în această afir-
 matie trebuie să înțelegem că dacă dintr-
 tinerețe, de la o vârstă mai fragedă omul să
fi mai încercător, să își facă o imagine
în lume cu care alții să il privească,
 să își formeze un diilor pentru a se asigura
 dinaintea. 14p.

6. "Luciferul" se încadrează în avertul
 romantic pentru că poetul ne prezintă
 dragostea pe care aceasta o poartă
 iubitii lui. Pentru că vrea să coboare
 pe pământ să devină om, ea să pentru
 că o iubesc foarte mult și vrea să
 fie lângă el. Dar ea la sfârșit și
 a plecat cu catălin pe o parte a infernului,
 iar Luciferul a rămas singur. 6p.

in bratele lui Catilin. 4p.

II) Simbolismul a aparut in sec. al XIX-lea. Temele simbolismului sunt triste si in special este vorba despre moarte. Unul dintre auto-simbolizati este George Bacovia deoarece in lucrurile sale este vorba de triste si linie de moarte. In literatura alti poeti sunt: Stefan Petica, Dimitrie Anghel, Ion Minulescu. Principala fig. de stil is simbolism este causa in transmutarea unor emotii prin intermedii si analogii cu elemente din lumea ext. Alte teme sunt: moartea, desamuzarea, nevrasa, boala, perasiul artificial, invidierea, depresia. 8p.

III) Tineretea si maturitatea nu sunt legate de ani, cat de sufletul omului.

Omul omani nu au avut capitane si au un proiect care este capitane prin anumite gesturi pe care le fac. Le amint un priet de la la care mi a parut ca chiar cand era mic parut sa si credea sa fi foarte serios si mi ii dadea un afara cu cei alti copii. In alte cazuri un om matur le place sa se capitane (care) si se int cu copii. Un copil cu asta int si si tebuie sa si credea din plin capitane si sa nu remente la ea. Dupa si creste anume, ani mai devreme, alti mai tarziu tebuie sa se matureze. (Oameni) Toti oameni au un suflet de copil, si si aduc aminte de pepetile pe care le au facut cand erau mici, cu drag. Alte mici si spun mama sa si credea capitane din plin si cand tebuie sa fiu serios sa fiu serios. Unii toti oameni se capitane cand tebuie,

ce prieteni, sau oșpeți nu trebuie. Eu de exemplu m-am maturizat mai greu deoarece m-am născut să fac asta.

18 p.
+10 p. g.

Tara

4,10
(potriv, 10)

- 1) genuri - ~~comu~~ abis, prapastie
 zaci - ~~a se~~ a se crede, a se considera
 chesce - ~~mai~~ a daimui, a persista 0p

- 2) Lasa in urma valuri - ~~mai~~ pentru a face
 mai frumoasa a mai chesce cu un plus de dragoste
 satului stupa 1p

- 3) Luna vine pe cor noapte.
 El este mai asurzitor la munte decat mine. ✓
 5p

- 4) Primele stufe "Hyperion, ce din genuri
 - luciferul nara din ceruri cu a intregi lumii
 la urma la catel). a lumii fara nara i chis 0p

5) 0p

- 6) Textul se incepe cu un curant romantic
 descrie o stare de draga a parcilor de dragoste
 intre lucifer a a foa a fiinta umana Exib
 se jucau foa mult, luna a putem geaga
 unul la catel, luciferul fiind a stare romantica
 opozand la luna nu, iar foa era a fiinta umana
 cu sentimente si toata proprie 6p

(Date) (Page) III

est de "Tirotes" d'intermédiaires ma sont legati d'it de on
est de suffletel omelui.

[illegible]

II

- Ete un curent ^{supter literar} care s-a dezvoltat la sf
rec al secolului XIX, pe baza al moralismului
Apoi ca o reactie impotriva excesului de sentimentalism
din romanticism.

dim. of ~~nominalism~~ ^{nominalism} - ~~practical~~ ^{artificial}, ~~defective~~ ^{defective} (bad), ~~closed~~, ~~unstable~~
+ Hop. of

ANEXA 3-B TEZE CLASA A XII A
R.P.

9. Titlul, în relație cu textul prezintă o
suprapunere a iurării intermisi, înșelătoare. După
părerea mea este mult o iurare nejustificată
deși are rol. **3p.** **visată**

10. Textul de mai sus se încadrează în
litera romantice deoarece ține indivizi și o
deosebită prezență. **3p.**

Înțelegând și bună unele a puta se
părea altarea mult și de un exemplu
bun care să ne învingă să se încheie
în litera romantice. **3p.**

11. Când dormi la mormânt, să te nădăcuș cu apă
de apă de apă de apă

Referindu-mă la puterea exemplu personel personel
de la ocazie diagnostic mă dau la un punct
la sfârșit. cu atunci înt și o prezentare de
la care trebuie să obi un exemplu al puterii
la fel de bun dore me dior mai bun. Pentru
trebuie să fie bazat pe puterea de personel
de a munci. deosebit diagnostic de rol în
tota domeniile. **10p.**

+10p.

g

[illegible]

I O P.

+10 p. of

92

07/02/20

a lăsat să treacă în viața lui întreaga și de adevărată
neuitată iubiri. H.P.

5. "Puterea mea o bagă"
"Un suflet să -ți alunge" ✓ H.P.

8. În ultimele 3 trei staze din finalul poeziei este
vorba despre darul răpus care va rămâne neîmbrăcat
și va lucra mai departe în sufletul lui.
Aici Mihai Eminescu se referă la fantomul lui
monoton care la învins fără să priceapă ceva din
tot ce s-a întâmplat.
Totodată Mihai Eminescu își exprimă toată dragostea
pe care o are pentru persoana pe care o iubeste. H.P.

6. ~~În primul rând~~ Este un lucrător răpus
iubirii celui moarte ✓ H.P.
~~M-a-mulins fără a-l pricepe.~~

II.

Text argumentativ.

Eu consider că în următoarea afirmație "Când chemi
la muncă, să te iaci cu sapa" poetul Nicolae
Iorga vrea să arate că este un om care muncește
din greu de pe o zi pe alta și așa să facă
tot.
Aici Nicolae Iorga are o putere mare de convingere
și pentru alți oameni. H.P.

+10p. sf.

1) ~~Ingăllenit~~ rămâne-n veci - ~~denotativ~~ ✓ 2 p.
~~Când oleașele vorbesc~~ veci - ~~conotativ~~

2) ~~simonim~~ - ~~fiat~~ / ~~Azora~~ om ~~post~~ ~~poate~~ ~~trist~~
~~antonim~~ - ~~fericire~~ / ~~Eu zicele~~ ~~ostea~~ ~~nu am avut~~ ~~poate~~
~~de fericire~~ 0 p.

b) Poemul „Om fărâșit în neînțeles” de dl. hoi
 Eminescu se încadrează între lirica ~~Romantică~~
 pentru că poetul ne reprezintă tema universului
 tema iubirii. De exemplu pentru tema universului
 „un fărâșit în neînțeles?” 3 p.

10 p. of

9.4

9.4

9.4

9.4

9.4

9.4

(2,30)
(des, 30)

Tocă.

1. ~~Vedea~~ vedea - demonstrativ ✓ hp.
îngălbenit - conotativ. ✓
3. Tema iubirii ✓
Tema tristetii ✓ hp.
2. Reflecția cu problema mea a devenit foarte plăcută. ✓
Este distractiv să ești în fiecare zi cu prietenii. ✓ hp.
4. Asemănătoare ✓ E un lucru foarte interesant
Asemănătoare. Dar el se-molta tot mai sus. ? hp.

+10p. g.

3,50
(trei, 50)

Teror la Limba și Literatură Română

1. vers descriptiv - rău ✓ HP
concrețiv - stinsul ✓ 1 s-b
2. Triunghi s-au colorat când (so) în seara galiei țării.
În clasă este prea multă gelozie HP.
3. teme iubirii ✓ HP
tristătăi ✓
4. În ambele se vorbește de pură iubire și tristețe,
ambele ~~text~~ sunt scrise de Mihai Eminescu. HP.
5. Euterea mea o bogă ✓
din viața mea întreaga. HP.
6. E un început răsunet ✓
"I te-ai rugat: dăruie-mă" ✓ HP.
7. Metaforă. → ~~canta~~ ?
Acesta? metaforă exprimă că el "bucurându-se" alina persoana
despre care se vorbește? 1 p.

HP of

Teră la limbă și
Literatură Română

2,60
(doi,60)

I 1) denotativ = veri ✓ 2p.
~~conotativ = aproape~~

2) sinonim = plitiretos ✓
Alina are o familie plitiretoasă.

Antonom = înmășinat ✓
La pitucărea lui are a fost o ~~admonestra~~ ^{amara} înmășinatoare. ~~60~~
Amoi. 4p.

3) iubire ✓
tărie ✓ 4p.

4) Toată cea două opere se vorbesc despre dragoste
și iubire și folosirea curvențelor lucrărilor.
4p.

5) Puterea mea 2p.
din suflet s-a

+10 p. sf.

BIBLIOGRAFIE

1. Chiprian, C., (2007)Text argumentativ și pre-text-subiectul II la proba scrisă de la Examenul de bacalaureat, *Perspective*, 15, 49-52
2. Curs *Didactica lecturii* (2008-2009), Florentina Sâmișăian, Didactici ale disciplinelor filologice, București
3. Haila, I.,(2007), Cum se construiește un discurs de tip argumentativ, *Perspective*, 14, 70-74
4. Lo Cascio, V.(2002), Gramatica argumentării. Strategii și structuri, Meteora Press, București
5. Marga, A., (2006) Argumentarea, Fundația Studiilor Europene, Cluj-Napoca
6. Mureșan, A. V., (2007), Argumentarea între intenție și utopie, *Perspective*, 14, 20-34
7. Pamfil, A., (2007)Discursul argumentativ: contur teoretic și scenarii didactice, *Perspective*, 15, 2-18
8. Pop, C., (2007), Argumentarea în viziunea elevilor, *Perspective*, 14, 90-93
9. Roventă- Frumușani, D. (2000), Argumentarea. Modele și strategii, Bic All, București
10. Rybacki, K.C.,§ Rybacki, J.D. (2004). Ce este argumentarea. O introducere în arta argumentării, Polirom, Iași
11. Standavid, B., (2007)Discursul argumentativ- între formă de comunicare și metodă, *Perspective*, 15, 30-32
12. Șerbănescu, A., (2007), Cum se scrie un text, Polirom, Iași
13. <http://www.writefix.com/argument/topics.htm>

Published by

Editura Balneară - <http://editura.pluto.ro>

E-mail: culturi@gmail.com

B-dul Ion Mihalache, 11A, Sector 1, Bucharest, Romania

ISBN: 978-606-92826-6-3